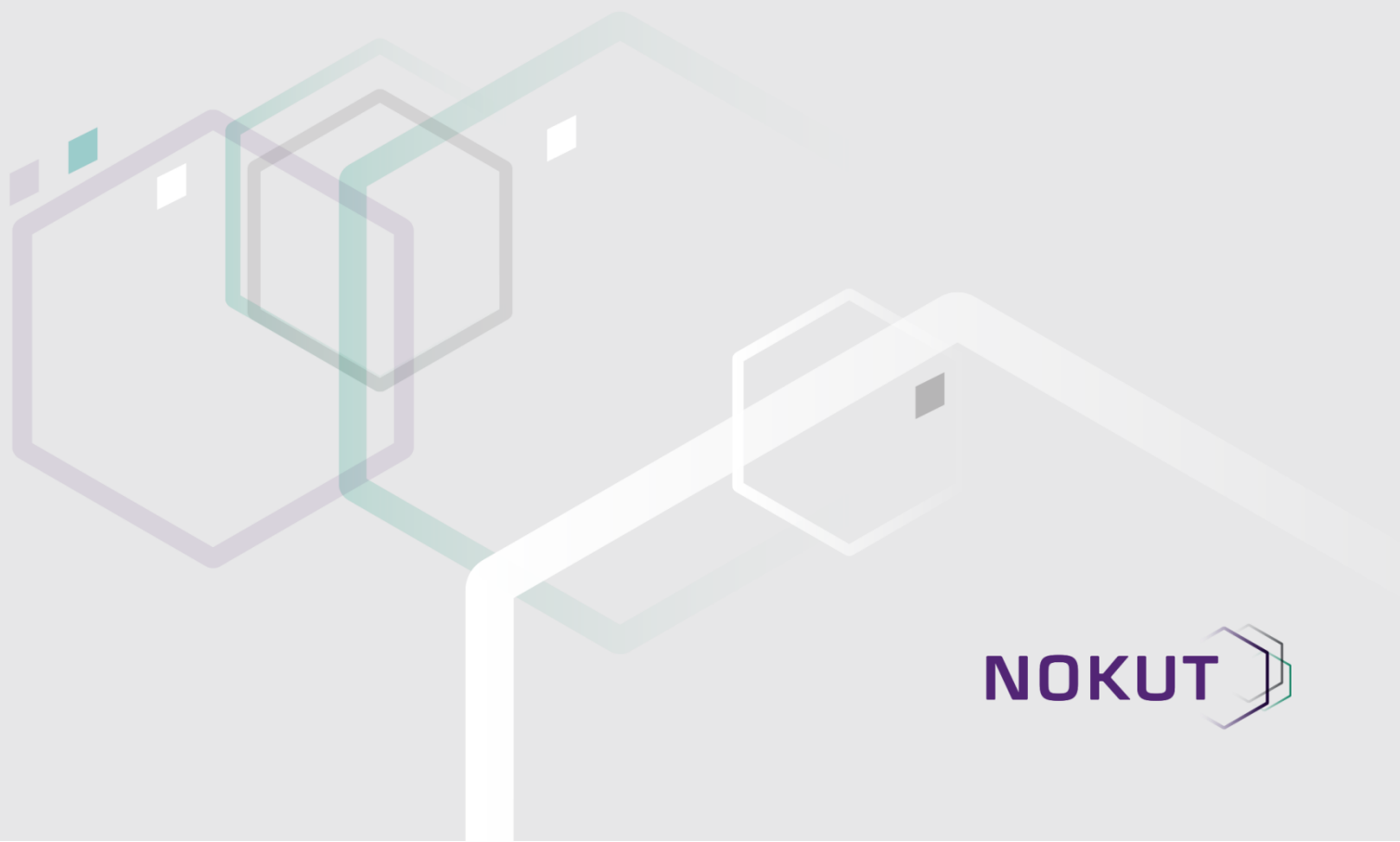

NOKUTs tilsynsrapporter

Samlesøknad – Søknader om vesentlige endringer

Endring av navn fra psykisk helsearbeid, rus og
avhengighetsproblematikk eller miljøarbeid innen rus til psykisk
helsearbeid og rusarbeid

Februar 2014

NOKUT

Tilbyder/Utdanningssted:	Campus Kristiania - Ernst G Mortensens Stiftelse, NKS Nettstudier Fagskolen i Kristiansand, Kvadraturen skolesenter Fagskolen i Vestfold Fagskolen Rogaland NKI AS Rogaland kurs- og kompetansesenter Sørlandets fagskole Nordland fagskole i helse- og sosialfag Lukas Stiftelsen
Utdanningstilbudets navn:	Psykisk helsearbeid og rusarbeid
Fagskolepoeng:	60
Undervisningsform:	Stedbasert og fjernundervisning
Sakkyndige:	Hanne Ekroll Birgitte Bjørnsgaard Gerd Karin Nylund
Dato for vedtak:	18. februar 2014
NOKUTs saksnummer	13/620

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Ved søknad om vesentlig endring av et utdanningstilbud starter vurderingsprosessen med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av endringen. NOKUT opererer med 18 likeverdige faglige kriterier for godkjenning av fagskoleutdanninger, nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7. NOKUTs sakkyndige vurderer søknaden opp mot de kriteriene som er relevant for søknaden.

Søknader som tilfredsstillter forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til de sakkyndige vurderingene har NOKUT oppnevnt: Hanne Ekroll, Birgitte Bjørngaard og Gerd Karin Nylund.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningene samlet. Tilbyderne plikter å gjennomføre utdanningstilbudene slik det fremgår av denne rapporten og søknadene som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Lysaker, 18. februar 2014

Terje Mørland
direktør

Innhold

Sammendrag	1
1 Informasjon om prosessen	2
2 NKI AS.....	4
2.1 Sakkyndig vurdering.....	4
2.2 Tilsvaarsrunde	12
2.3 Vedtak.....	16
3 Fagskolen Rogaland.....	17
3.1 Sakkyndig vurdering.....	17
3.2 Tilsvaarsrunde	25
3.3 Vedtak.....	29
4 Campus Kristiania - Ernst G Mortensens Stiftelse, NKS Nettstudier	30
4.1 Sakkyndig vurdering.....	30
4.2 Tilsvaarsrunde	37
4.3 Vedtak.....	40
5 Nordland fagskole i helse og sosialfag, Narvik.....	42
5.1 Sakkyndig vurdering.....	42
5.2 Tilsvaarsrunde	49
5.3 Vedtak.....	50
6 Rogaland kurs- og kompetansesenter	52
6.1 Sakkyndig vurdering.....	52
6.2 Tilsvaarsrunde	59
6.3 Tilsagn om godkjenning	62
7 Sørlandets fagskole	63
7.1 Sakkyndig vurdering.....	63
7.2 Tilsvaarsrunde	70
7.3 Vedtak.....	73
8 Fagskolen i Vestfold.....	74
8.1 Sakkyndig vurdering.....	74
8.2 Tilsvaarsrunde	81

8.3	Vedtak.....	84
9	Fagskolen i Kristiansand.....	85
9.1	Sakkyndig vurdering.....	85
9.2	Tilsvarsrunde	93
9.3	Vedtak.....	95
10	Lukas Stiftelsen	96
10.1	Sakkyndig vurdering.....	96
10.2	Tilsvarsrunde	103
10.3	Vedtak.....	104
	Vedlegg 1:.....	105
	Vedlegg 2:.....	106

Sammendrag

Denne rapporten tar for seg søknader om vesentlig endring av fagskoleutdanninger fra ni tilbydere av fagskoler i Norge. Tilbyderne søkte om navneendring for fagskoleutdanningene *psykisk helsearbeid*, *miljøarbeid innen rus* eller *rus- og avhengighetsproblematikk* til *psykisk helsearbeid* og *rusarbeid*.

Etter at sakkyndig komité har vurdert søknadene som behandles i denne rapporten, har følgende tilbydere fått godkjent eller ikke godkjent endringen av deres utdanningstilbud.

Navn på tilbyder / fagskole	Navn på utdanninger det søkes endring for	Læresteder	Godkjennes/ godkjennes ikke
Campus Kristiania - Ernst G Mortensens Stiftelse, NKS Nettstudier	Psykisk helsearbeid	Fjernundervisning	Godkjennes
Fagskolen i Kristiansand, Kvadraturen skolesenter	<ul style="list-style-type: none"> • Psykisk helsearbeid • Rus- og avhengighetsproblematikk 	Fagskolen i Kristiansand	Godkjennes
Fagskolen i Vestfold	Psykisk helsearbeid	Horten tekniske fagskole	Godkjennes
Fagskolen Rogaland	Psykisk helsearbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Bergeland videregående skole • Karmsund videregående skole 	Godkjennes ikke på grunn av merknader til praksis og undervisningspersonalets kompetanse
Lukas Stiftelsen	Miljøarbeid innen rus	Lukas videregående skole og fagskole	Godkjennes
NKI AS	Psykisk helsearbeid	Fjernundervisning	Godkjennes ikke på grunn av merknader til planen for utdanningstilbudet, sammenheng mellom plan og mål, og til undervisningspersonalets kompetanse
Nordland fagskole i helse- og sosialfag (Narvik)	Miljøarbeid innen rus	Narvik videregående skole og fagskole	Godkjennes. Tilbyder får tilsagn om godkjenning for lærestedene Tromsø, Alta og Mo i Rana
Rogaland kurs- og kompetansesenter	<ul style="list-style-type: none"> • Psykisk helsearbeid • Miljøarbeid innen rus 	Rygjebø studiesenter	Tilsagn om godkjenning gyldig fram til 17.mars 2014. Tilbyder må sende oppdatert studieplan innen fristen.
Sørlandets fagskole	Psykisk helsearbeid	Sørlandets fagskole ved Dahlske videregående skole	Godkjennes

1 Informasjon om prosessen

Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag (NUFHO) har utarbeidet en ny nasjonal fagplan for fagskoleutdanning innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Den nye fagplanen bygger på to tidligere planer; *Videreutdanning i psykisk helsearbeid for helse- og sosialpersonell med videregående opplæring* (2002) og *Videreutdanning /fagskoleutdanning i miljøarbeid innen rus* (2006). Disse planene er nå samordnet til én nasjonal plan, *Nasjonal plan for fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid*. Denne planen er fagspesifikk og skal sammen med *Nasjonal plan for ettårig fagskoleutdanning i helse- og sosialfag, generell del* dekke pensum for fagskoleutdanning på 60 fagskolepoeng i psykisk helsearbeid og rusarbeid.

I 2006 ble Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag, nå Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag (NUFHO), etablert. Ifølge utvalgets mandat, skal NUFHO være ansvarlig for fremtidige revisjoner og eventuelle nye planer. Nasjonale planer skal gi de overordnede rammene som skal sikre felles standard og gjenkjennbarhet av fagskoleutdanningene fra skole til skole. Hver enkelt tilbyder må med utgangspunkt i denne rammen utarbeide og vedlikeholde sine egne utdanningsplaner. Utdanningsplanene danner grunnlaget for den enkelte tilbyders NOKUT-godkjenning. Tilbydere må selv søke NOKUT om vesentlig endring ved endring av navn på allerede godkjent utdanningstilbud.

NOKUT har i samarbeid med NUFHO åpnet for en samlet søknad om vesentlig endring for tilbydere som ønsket å søke om endring for fagskoleutdanningene *psykisk helsearbeid, miljøarbeid innen rus* eller *rus- og avhengighetsproblematikk til psykisk helsearbeid og rusarbeid*. I alt tolv tilbydere har benyttet seg av tilbudet. Den ene søknaden har blitt avvist, da søknaden ikke oppfyller forutsetningene for samlesøknaden. De elleve tilbyderne er:

- Campus Kristiania - Ernst G Mortensens Stiftelse, NKS Nettstudier
- Fagskolen i Kristiansand, Kvadraturen skolesenter
- Fagskolen i Vestfold
- Fagskolen Rogaland
- Fagskolen Telemark¹
- Fagskolen Troms¹
- NKI AS
- Rogaland kurs- og kompetansesenter
- Sørlandets fagskole
- Nordland fagskole i helse- og sosialfag (Narvik)
- Lukas Stiftelsen

I vurderingen av de vesentlige endringene har NOKUT i samarbeid med NUFHO og sakkyndige funnet det nødvendig å vurdere følgende kriterier:

- Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)
- Læringsmål (kriterium 2)
- Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)
- Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

---

¹ Søknadene fra Fagskolen Telemark og Fagskolen Troms er tatt ut av denne rapporten og behandlet i en egen rapport. Årsaken til dette er at disse skolene ikke leverte tilsvar innen fristen grunnet en misforståelse fra NOKUTs side. Skolene har fått utsatt frist til å levere tilsvar.

- Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)
- Praksis (kriterium 10)
- Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

NOKUT mottok en samlet søknad gjennom NUFHO 5. september 2013. Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Hanne Ekroll
- Birgitte Bjørngaard
- Gerd Karin Nylund

Gerd Karin Nylund og Hanne Ekroll har vurdert søknaden fra Lukas Stiftelsen. Birgitte Bjørngaard og Hanne Ekroll har vurdert de øvrige søknadene.

Tabell 1 viser en oversikt over tilbydere og hvilke utdanninger det er søkt vesentlig endring for.

Navn på tilbyder / fagskole	Navn på utdanninger det søkes endring for	Læresteder	Dato for godkjenning	Saks nummer
Campus Kristiania - Ernst G Mortensens Stiftelse, NKS Nettstudier	Psykisk helsearbeid	Fjernundervisning	23.06.06	05/226
Fagskolen i Kristiansand, Kvadraturen skolesenter	<ul style="list-style-type: none"> • Psykisk helsearbeid • Rus- og avhengighetsproblematikk 	Fagskolen i Kristiansand	08.09.05, 02.04.07	05/28-8 06/301-7
Fagskolen i Vestfold	Psykisk helsearbeid	Horten tekniske fagskole	16.03.07	06/50
Fagskolen Rogaland	Psykisk helsearbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Bergeland videregående skole • Karmsund videregående skole 	27.05.08	07/317
Fagskolen Telemark*	<ul style="list-style-type: none"> • Psykisk helsearbeid for helse- og sosialpersonell • Miljøarbeid innen rus 	Fagskolen Telemark/ Skogmo videregående skole	17.11.09 29.09.09	09/22-13 09/23
Fagskolen Troms*	Psykisk helsearbeid	Fagskolen i Troms, avd. Breivang videregående skole	06.12.06	06/2
Lukas Stiftelsen	Miljøarbeid innen rus	Lukas videregående skole og fagskole	02.04.07	06/320
NKI AS	Psykisk helsearbeid	Fjernundervisning	29.08.11	11/135
Nordland fagskole i helse- og sosialfag (Narvik)	Miljøarbeid innen rus	Narvik videregående skole og fagskole	06.11.08	07/306
Rogaland kurs- og kompetansesenter	<ul style="list-style-type: none"> • Psykisk helsearbeid • Miljøarbeid innen rus 	Rygjabbø studiesenter	23.06.06 30.08.11	05/240 11/67-15
Sørlandets fagskole	Psykisk helsearbeid	Sørlandets fagskole ved Dahlske videregående skole	09.09.05	05/30

* Se fotnote på forrige side.

2 NKI AS

2.1 Sakkyndig vurdering

2.1.1 Oppsummering

Tilbyder har levert en plan hvor innholdet er i tråd med den nasjonale planen. Imidlertid mener vi at planen er uoversiktlig og litt vanskelig å finne frem i. Dette gjelder spesielt for sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene og det faglige innholdet i utdanning.

2.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger på NUFHOs plan og NKIs fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid fra 2011.

I søknad og studieplanen står det «Navnet på utdanningen er fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette kan være noe misvisende. NOKUT tillater ikke at navnet inneholder ordet «fagskoleutdanning» da dette er en beskrivelse av utdanningen. Headingen i studieplanen sier derimot «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Vi forstår det slik at dette er navnet.

Vurdering

Navnet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» er dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Det bør gjøres klart i studieplanen at navnet er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid», som for eksempel under læringsutbyttebeskrivelsene.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør gjøre navnet tydelig gjennom hele studieplanen.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnede læringsutbyttebeskrivelser samt konkretisert målene i de enkelte emnene. Dette er også gjort for praksisstudiet. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse og er i tråd med læringsutbyttebeskrivelsene i den nasjonale planen.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten har kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukervedvirkning.

Ferdigheter

Læringsutbyttebeskrivelsene viser til at studenten etter fullført utdanning kan arbeide helsefremmende og bidra til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, bruker sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivaretar individuelle behov og samarbeider med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten kan kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten kommuniserer profesjonelt, og holder seg faglig oppdatert og deltar i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Den generelle kompetansen beskrives i punkter som at studenten identifiserer etiske utfordringer og dilemmaer, reflekterer og anvender sin kunnskap og deltar i faggrupper. Studenten deltar i kartlegging og behandling, er bevisst egen og andres kompetanse samt bidrar til tverrfaglig samarbeid.

Etter de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er det i studieplanen beskrevet overordnede og utdypede læringsutbyttebeskrivelser for hvert emne.

Vurdering

Tilbyder har beskrevet læringsutbytte som sier noe om hvilke kvalifikasjoner det forventes at studenten skal ha oppnådd etter endt utdanning og etter hvert emne. Det er strukturert satt opp, først som overordnede mål og deretter listet opp som mange utdypende punkter.

Vi mener det virker noe uoversiktlig at læringsutbyttebeskrivelsene blir stående for seg selv uten at de sees i sammenheng med både faglig innhold, læringsmetode og vurderingsformer. Det vil være lettere for studentene å se sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelser og innhold om disse hadde vært omtalt sammen i hvert emne, ikke hver for seg.

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og bygger på opplæring innen helse- og oppvekstfaglig utdanning på videregående nivå.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive læringsutbytte sammen med resten av innholdet i de enkelte emnene.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder har både i studieplanen og i søknaden vist til samhandlingsreformen, Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009), Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006), samt helsedirektoratets opptrappingsplan for rusfeltet som begrunnelse for utdanningens relevans og bakgrunn. De viser til at kompetansen utdanningen gir er etterspurt i helsetjenesten.

Vurdering

Vi mener tilbyder gjennom sine henvisninger til stortingsmeldinger og reformer synliggjør utdanningstilbudets relevans i forhold til samfunnets behov.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen studieplan.

Navnet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» brukes noe inkonsekvent i studieplanen (se ellers kriterium 1).

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hvert av de fem emnene. De utdypes i studieplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i fem emner, hvor det siste omfatter praksis og fordypningsoppgaven. Det er ikke estimert hvor mange uker som skal brukes på hvert emne, hvor mange timer studenten må beregne på studiet til sammen eller over hvor lang tid studiet skal foregå. Tilbyder har estimert arbeidsomfanget ut fra innsendelsesoppgavene og viser dette ved at hvert av emnene angis med fagskolepoeng, 60 til sammen.

Det faglige innholdet i studiet er beskrevet og utdypet med både innhold, antall studieenheter og antall innsendelsesoppgaver. Det er ikke nevnt noe om varighet, læringsmåter eller vurderingsform for hvert enkelt emne, kun samlet.

De ulike arbeidsmåtene beskrives i studieplanen. Hvert emne i utdanningen er delt inn i ulikt antall studieenheter som samler fagstoff som hører sammen. Disse omhandler ulike tema og består av

læringsmål, aktuelle begrep og faglige oversikter. Det benyttes eksempler, case, video, lenker og ulike oppgaver. Innsendelsesoppgaver er obligatoriske og sendes til læreren. Det hører en større oppgave til hver studieenhet. De vurderes til godkjent/ikke godkjent. Innsendelsesoppgavene må gjennomføres kronologisk, og de må være gjennomført før eksamen i emnet kan avlegges. Det foreligger en oversikt over hvor mange innsendelsesoppgaver hvert emne inneholder. Det tilbys øvingsoppgaver som ligner innsendelsesoppgavene, men de sendes ikke inn. Det finnes derimot et forslag til svar så studenten kan diskutere besvarelsen i forum. Selvtester er mindre oppgaver med enten flervalgsoppgaver eller hvor det skal svares i fritekst. Det gis poeng så studenten kan se hvordan han eller hun ligger an. Disse kan tas flere ganger. Læringspartner er en tjeneste hvor studenten kan finne andre å samarbeide med enten på nett eller ved å møtes. Det tilbys også et forum som kan benyttes til å stille spørsmål, svare andre eller være med i faglige diskusjoner.

Litteraturlisten er delt opp i en del med pensumbøker og en med internettadresser og hefter. Det er i en egen bolk beskrevet hvilken litteratur som hører til hvilke emne.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen vare i ti uker, hver uke à 35 timer. Den skal i utgangspunktet gjennomføres etter at eksamen i emne 4 er bestått. Praksisplassene skal godkjennes av skolen. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er kort beskrevet i studieplanen. Det er laget en oversikt over hvordan hvert emne vurderes. Eksamen kan være enten sted- eller nettbasert og varigheten er fra en time til fire timer. Det brukes karakterer fra A-F eller bestått/ikke bestått. Det er ikke vedlagt oversikt over karakterskalaen. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått. Det er ikke beskrevet hvor mye veiledning studentene har krav på i forhold til innsendte oppgaver.

Studieplanen er bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet og opptakskrav, deretter arbeidsmåter, læringsutbytte og så det faglige innholdet i studiet. Så kommer litteraturliste og tilslutt en del om praksis og prosjektarbeidet.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbyttet er tydelig for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hvert emne (jf. kriterium 7). Se vurderingene under disse kriteriene.

Det må oppgis hvor mange timer det forventes at studenten må bruke på studiet i sin helhet. Tidsbruken er heller ikke beskrevet under hvert emne. Vi finner ikke noe om dette og lurer på om det er helt opp til studenten? Tilbyder må spesifisere hvor lang tid det forventes at studentene vil bruke på hvert emne.

De ulike arbeidsformene er greit beskrevet i utdanningsplanen.

Det bør legges ved en skjematisk oversikt over karakterskalaen, og hva hver karakter tilsvarer.

Vi mener at studieplanen er noe uoversiktlig og at det kan være vanskelig å finne frem i den. Læringsutbytte blir gjentatt flere ganger og det hadde vært mer oversiktlig om det faglige læringsutbytte, litteraturliste, innleveringskrav/arbeidskrav, læringsform og vurderingsform hadde blitt samlet under hvert emne. Dette vil gjøre det mer oversiktlig for studentene og lettere å finne frem. Det

kommer ikke frem hvor mye veiledning studenten har krav på. Dette mener vi må være tydelig for studenten og komme frem i utdanningsplanen. Tilbyder bør vurdere lengden på eksamen i emne 2 og 4. Vi mener dette er i korteste laget for at studenten skal kunne vise sin samlede kunnskap i emnet.

Vi kan ikke finne noe i studieplanen om hvilken læringsplattform som brukes. Dette må beskrives sammen med hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis fra tilbyders side.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Studieplanen inneholder mye informasjon. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Overskriften i 5B på side 35 i studieplanen er «praksisstudier», men det kommer frem av læringsutbyttet at det er snakk om prosjektarbeid. Dette bør rettes på.

Det er ikke så lett for studenten å se i utdanningsplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive hvor mange timer studentene må beregne på å bruke på studiet som helhet.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.
- gjøre studieplanen mer oversiktlig.
- beskrive læringsportal i studieplanen.

Tilbyder bør

- beskrive hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis.
- forandre overskriften i punkt 5B til prosjektarbeid.
- legge ved en skjematisk oversikt over karakterskalaen.
- vurdere lengden på eksamen i emne 2 og 4.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Det er beskrevet tydelige læringsutbyttebeskrivelser i studieplanen, både overordnede og for hvert emne, se kriterium 2.

Beskrivelse av planen for utdanningstilbudet er omtalt i kriterium 6.

Utdanningstilbudets innhold beskrives punktvis under hvert emne, og innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene. Det angis hvilke arbeidskrav som tilhører hvert emne, der emne 1 har fem innsendingsoppgaver, emne 2 og 4 har tre innsendingsoppgaver, emne 3 har seks innsendingsoppgaver og emne 5 har syv innsendingsoppgaver. Det oppgis at studentene har tett

oppfølging av lærer via nettet uten at dette utdypes nærmere, og at de har mulighet til samarbeid med medstudenter.

I tillegg til innsendingsoppgavene har studentene tilgang til øvingsoppgaver og selvtester. Innsendingsoppgavene vurderes som godkjent/ikke godkjent.

Det er i utdanningsplanen lagt vekt både på psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som bakgrunn for utdanningen.

Vurdering

Innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene, men studieplanen fremstår ikke oversiktlig da disse er omtalt hver for seg, det vil si at alle emnene først beskriver læringsutbyttebeskrivelser, deretter alle emnene på nytt med innhold. Vi mener det vil være lettere for studentene å se sammenhengen mellom læringsutbytte og innhold om dette ble omtalt sammen i hvert emne. Dette har vi også omtalt i kriterium 2 og 6.

Det kommer ikke godt frem om arbeidskravene tar utgangspunkt bare i hvert emne eller om de bygger på hverandre. Nettopp fordi utdanningen er nettbasert og studentene i mindre grad har mulighet til å drøfte sin nye kompetanse med hverandre underveis, mener vi det er viktig at arbeidskravene bygger på de ulike emnene slik at det hjelper studentene å se sammenhenger og helhet i dette komplekse fagområdet. Dette mener vi har betydning for sammenhengen mellom plan og mål.

Innholdet i utdanningen er systematisk og punktvis satt opp i hvert emne, og stikkordene for innholdet gjenkjennes i beskrivelsene for læringsutbytte og er dermed dekkende og relevant.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må i større grad tydeliggjøre innholdet i arbeidskravene i de ulike emnene.

2.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

En egen del i studieplanen beskriver praksis. Her utdypes denne med læringsmål, innhold, varighet, arbeidskrav og vurderingsform for praksis. Det beskrives krav til studenten, veileder og krav til hvor praksisen skal gjennomføres. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis på egen arbeidsplass hvis denne omfatter psykisk helsearbeid. Det nevnes ingen ting om at veileder må ha erfaring med pasienter innen rus, eller om at studentens praksisplass er relatert til rusarbeid.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være i ti uker à 35 timer (350 timer). Det kan ikke søkes fritak om praksis. Den skal gjennomføres etter at eksamen er bestått i emne 4. Studenten kan ikke ha mer enn 15 % fravær for å bestå praksisperioden. Det beskrives godt hvilket ansvar student, veileder og faglærer har. Det skal gjennomføres en midtevaluering og en sluttevaluering med student, veileder og faglærer enten som Skype- eller telefonmøter. Det er lagt ved skjema for midt- og sluttevaluering. Det ligger også med praksisavtale.

Vurdering

Det må komme frem at det er et krav at veileder har erfaring enten innen psykisk helsearbeid eller rusarbeid. Det må også aksepteres at studenten kan gjennomføre praksis på egen arbeidsplass hvis de jobber med rusarbeid. Det er bra at tilbyder er tydelig på at de er ansvarlig for praksisplass hvis studenten ikke klarer å skaffe det selv.

Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må komme frem i studieplanen, slik at studentene har denne informasjonen lett tilgjengelig.

Praksis er en svært sentral del av studiet, spesielt ved nettstudier, og vi mener at fravær utover 10 % er for mye. Tilbyder må redusere fraværsgrensen.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- ha som krav at studieveileder har erfaring innen enten rus eller psykisk helsearbeid.
- gi studenten anledning til å ha praksis på egen arbeidsplass også når arbeidsplassen er relatert til rus.
- redusere fraværsgrensen i praksis til 10 %.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder har lagt ved en tabell for undervisningspersonell som er knyttet til tilbudet. På denne kommer det frem at de som underviser er sykepleiere samt en NAV konsulent. En av underviserne har erfaring fra psykiatri og demensomsorg. Det vises også til at personalet har pedagogiske kvalifikasjoner i form

av veilederkompetanse. Studiet er nettbasert og tabellen sier at undervisningspersonellet er godt kvalifisert når det gjelder digital kompetanse.

Det er lagt ved en kravspesifikasjon for lærere tilknyttet studiet.

Vurdering

Vi mener at nettopp på bakgrunn av sammenslåingen av fagområdene psykisk helsearbeid og rusarbeid er det viktig at undervisningspersonellet har utdanning eller erfaring fra begge disse fagfeltene. Vi mener det ikke kommer tydelig frem i tabellen for undervisningspersonalet hvilken yrkeserfaring lærerne har, selv om det er beskrevet som et krav i kravspesifikasjonen at lærerne skal ha formell kompetanse eller realkompetanse innenfor de fagområdene de underviser i. For at undervisningen skal kunne knyttes opp mot og relateres til dagens yrkesfelt mener vi det er nødvendig at lærerne har kompetanse nettopp fra områdene psykisk helsearbeid og rusarbeid.

NOKUT sine krav når det gjelder digital kompetanse er at denne skal være i det omfang som undervisningen krever. I tilbyders kravspesifikasjon stilles det ikke krav til digital kompetanse, men lærerne må gjennomgå tilbyders nettkurs.

Kravspesifikasjonen sier ikke noe om krav til pedagogisk kompetanse. Det mener vi, med bakgrunn i NOKUT sine krav, at tilbyder må beskrive slik at lærerne tilknyttet studiet skal ha pedagogiske kvalifikasjoner, utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever. Lærerne tilknyttet studiet har veilederkompetanse.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tilknytte seg lærere som har kompetanse, formell eller yrkeserfaring, fra de fagområdene det skal undervises i.
- sørge for at kravspesifikasjonen inneholder krav om pedagogisk kompetanse.

2.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- beskrive læringsutbytte sammen med resten av innholdet i de enkelte emnene.
- beskrive hvor mange timer studentene må beregne på å bruke på studiet som helhet.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.
- gjøre studieplanen mer oversiktlig.
- beskrive læringsportal i studieplanen.
- i større grad tydeliggjøre innholdet i arbeidskravene i de ulike emnene.
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- redusere fraværsgrensen i praksis til 10 %.
- ha som krav at studieveileder har praksis innen enten rus- eller psykisk helsearbeid.
- gi studenten anledning til å ha praksis på egen arbeidsplass også når arbeidsplassen er relatert til rus.

- tilknytte seg lærere som har kompetanse, formell eller yrkeserfaring, fra de fagområdene det skal undervises i.
- sørge for at kravspesifikasjonen inneholder krav om pedagogisk kompetanse.

Tilbyder bør

- gjøre navnet tydelig gjennom hele studieplanen.
- beskrive hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis.
- forandre overskriften i punkt 5B til prosjektarbeid.
- legge ved en skjematisk oversikt over karakterskalaen.
- vurdere lengden på eksamen i emne 2 og 4.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

2.2 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 20. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

2.2.1 Søkerens tilbakemelding

Kommentarer til sakkyndig vurdering av tilbudet ved NKI AS

2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

2.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

Sakkyndig konklusjon:

Tilbyder må beskrive læringsutbytte sammen med resten av innholdet i de enkelte emnene

Svar/kommentar fra NKI:

Læringsutbytte er satt sammen med resten av innholdet i de enkelte emnene.

De enkelte emnene består nå av (se studieplan):

- læringsutbytteskrivelse (overordnet og for det enkelte emne)

2.3 Faglig innhold

2.3.1. Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Sakkyndig konklusjon:

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Svar/kommentar fra NKI:

Tilbyder må:

1. beskrive hvor mange timer studentene må beregne på å bruke på studiet som helhet

Utdanningen gir 60 fagskolepoeng. For 1 fagskolepoeng regnes 27 timers studiearbeidet. 1 år gir det 1620 timers studiearbeid, og på deltid over 2 år blir det 810 timer per år (står skrevet under 1.3 i studieplanen). Under hvert emne står det antall fagskolepoeng og hvor mange timer studenten kan beregne å bruke. (skrevet under 4.1, 5.1, 6.1, 7.1, 8.1).

2. angi hvor mye veiledning studenten har krav på

Arbeidskrav/innsendingsoppgaver studenten får kommentarer fra lærer med tydelige tilbakemelding på hva som må forbedres dersom innsendingsoppgaven ikke skulle bli godkjent.

Prosjektrapporten studenten tilbys to veiledninger á 45 minutter fra lærer. Student og lærer avgjør i fellesskap om veiledningene skal foregå muntlig eller skriftlig.

Praksisstudier Fra praksisveileder: (står under Kap 11, 11.1.3i studieplanen). Fra lærer (Kap 11 i studieplanen).

3. gjøre studieplanen mer oversiktlig

Studieplanen er forsøkt å gjøre mer oversiktlig ved å gjøre følgende: under hvert enkelt emne vil du finne: Overordnet læringsutbyttebeskrivelser, læringsutbyttebeskrivelser for det enkelte emne. Faglig innhold, læringsmidler, eksamen. Videre kommer vurderingsformer, samlede oversikt over læremidler og praksisstudier med praksishefte.

4. beskriv læringsportal i studieplanen

Står under 2.1.6 i studieplanen.

Tilbyder bør:

1. beskrive hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis.
Står under punkt 2.1.7 i studieplanen
2. forandre overskriften i punkt 5B til prosjektarbeid
Er utført.
3. legge ved en skjematisk oversikt over karakterskalaen
Er utført. (Er å finne under kapittel 9, 9.2)
4. vurdere lengden på eksamen i emne 2 og 4
Lengden har vært vurdert og testet ut med lenger tid. Vi laget mange (fra 70 – 100 ble testet) spørsmål med 5 svar alternativer, tilbakemeldingen var at personene som testet det ut hadde god tid til å bruke hjelpemidler. Derfor besluttet NKI å kutte ned på tiden til en time. NKI bruker også samme eksamensform i tilsvarende studier der vi har valgt å kutte ned på tiden da erfaringen har vært at studentene har hatt for god tid.

2.3.2. Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Svar/kommentar fra NKI:

Innholdet i innsendingsoppgavene har nå blitt ytterligere omtalt under kapittel 2: *Arbeidsmåter i studieplanen*, 2.2, se studieplan. Arbeidskravene er ikke laget enda, derfor er det vanskelig å si det eksakte innholdet, men det tar utgangspunkt i tema og pensum til det enkelte emne.

2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.4.1 Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Sakkyndig konklusjon:

Svar/kommentar fra NKI:

- 1) sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette

Under kapittel (studieplanen) 11, 11.1.2 studentstatus og under 11.2.2 aktuelle praksissteder

- 2) ha som krav at studieveileder har erfaring innen enten rus eller psykisk helsearbeid

I studieplanen under 11.2 praksissteder, 11.2.2

- 3) gi studenten anledning til å ha praksis på egen arbeidsplass også når arbeidsplassen er relatert til rus

Kapittel 11, 11.2.1 typer praksis

- 4) redusere fraværgrensen i praksis til 10 %

Er nå rettet opp. Står under; 11.5.5 Kriterier for ikke-godkjent praksisstudium

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

Sakkyndig konklusjon:

SE EGET VEDELEGG

2.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Læringsmål (kriterium 2)

Tilbyder har utformet overordnet læringsutbytte for emnene og deretter kommer det en liste med kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Det skal kun utarbeides en samlet beskrivelse for hvert emne. Ut fra innholdet i emnet, arbeids- og undervisningsformer skal sakkyndige kunne vurdere om dette er relevant for å oppnå læringsutbyttet for emnet. Læringsutbyttet for hvert emne må også sees opp mot det samlede læringsutbyttet for utdanningen. Vi var ikke tydelige på dette i vår vurdering. Vi anbefaler at tilbyder jobber videre med dette. Læringsutbytte er nå satt opp sammen med de enkelte emnene i studieplanen. Det er nå lettere for studenten å se sammenheng mellom læringsutbytte og innhold.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Tilbyder viser nå tydelig hvor mange arbeidstimer det beregnes på studiet totalt og på hvert emne. Vi kan ikke finne at det står noe i studieplanen om hvor mye veiledning studentene har krav på. At de får utfyllende tilbakemeldinger ved «ikke godkjent», er for vagt. Hvor mye kan studentene etterspørre av hjelp? Det er viktig at denne informasjonen kommer tydelig frem, slik at de vet hva de har krav på. Veiledning for prosjektrapport og praksis er tydelig beskrevet. Studieplanen er også gjort oversiktlig og mye lettere å finne frem i. Den fremstår som bedre gjennomarbeidet, og god.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sikre at det kommer tydeligere frem i studieplanen hva studentene har krav på av veiledning.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

Informasjon om innsendingsoppgaver/arbeidskrav er utdypet i kap. 2 om *Arbeidsmåter i studieplanen* og det kommer frem at arbeidskravene tar utgangspunkt i de ulike emnene og bygger på en naturlig progresjon. Det ble påpekt som et «må-punkt» at tilbyder i større grad må tydeliggjøre innholdet i arbeidskravene. Dette kan vi ikke se er gjort da arbeidskravene ikke er laget. Tilbyder må lage arbeidskravene slik at det blir klart for studentene om det for eksempel dreier seg om løsning av case eller drøfting av en problemstilling.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeliggjøre innholdet i arbeidskrav.

Praksis (kriterium 10)

Det kommer tydelig frem i studieplanen at studenten skal møte begge brukergrupper i løpet av studiet. Det spesifiseres også at studieveileder skal ha erfaring innen minst en av brukergruppene. Tilbyder

åpner for å gjennomføre praksis også når studenten jobber på en arbeidsplass med rus-relatert problematikk. I tillegg er grensen for fravær satt til maksimum 10 %.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

Det kommer frem av vedlagt tabell over undervisningspersonell at det skal rekrutteres to personer innen rusarbeid som vil være ressurspersoner for lærerne. Det står også at to av lærerne har erfaring opp mot rusarbeid i tillegg til psykisk helsearbeid.

Det er ikke vedlagt kravspesifikasjon som viser krav om pedagogisk kompetanse.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må legge ved kravspesifikasjon.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- sikre at det kommer tydeligere frem i studieplanen hva studentene har krav på av veiledning.
- tydeliggjøre innholdet i arbeidskrav.
- legge ved kravspesifikasjon.

2.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser ikke de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng nettbasert undervisning, ved NKI AS som oppfylt. Vi avslår derfor søknaden.

3 Fagskolen Rogaland

3.1 Sakkyndig vurdering

3.1.1 Oppsummering

Vi mener tilbyders søknad og studieplan er oversiktlig og systematisk lagt opp. Den er imidlertid noe detaljert i beskrivelsen av læringsutbytte og lite detaljert når det gjelder innhold. Det er satt opp sentrale tema for innholdet i utdanningen, men vi mener tilbyder må bruke den nasjonale planen og utdype innholdet litt mer, spesielt der en kan forvente at temaet må få en del plass i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene for modulen.

3.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger etter det vi kan se på NUFHOs plan.

Vurdering

Navnet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» er dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnede læringsutbyttebeskrivelser for studiet samt konkretisert læringsutbytte i de enkelte emnene. Dette er også gjort for praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten har god kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning.

Ferdigheter

Læringsutbyttebeskrivelsene viser til at studenten etter fullført utdanning kan arbeide helsefremmende og bidra til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, bruker sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivaretar individuelle behov og samarbeider med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten kan kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten kommuniserer profesjonelt, og holder seg faglig oppdatert og deltar i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Den generelle kompetansen beskrives i punkter som at studenten identifiserer etiske utfordringer og dilemmaer, reflekterer og anvender sin kunnskap og deltar i faggrupper. Studenten kan delta i kartlegging og behandling, er bevisst egen og andres kompetanse samt bidrar til tverrfaglig samarbeid.

I hvert emne er det beskrevet læringsutbyttebeskrivelser for nettopp dette emnet.

Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene er godt beskrevet i studieplanen, både som overordnede beskrivelser for hele utdanningen, og som konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne. De er oversiktlige satt opp og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Det er ikke beskrevet læringsutbytte for fordypningsarbeidet, dette må gjøres.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med den nasjonale planen og er tydelige. Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og bygger på opplæring innen helse- og oppvekstfaglig utdanning på videregående nivå.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive forventet læringsutbytte for fordypningsarbeidet.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder har i studieplanen skrevet om samfunnsutvikling og etterspørsel etter kompetansehevede tiltak i et eget kapittel.

De viser til at helse- og sosialarbeiderens daglige arbeid påvirkes av samfunnsutviklingen og at de siste årene har vært preget av gjennomgripende helse- og sosialpolitiske reformer. Samhandlingsreformen fører til at arbeidsoppgaver flyttes mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten, og Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester omfatter behov for helsetjenester også innen rus og psykiatri.

Helsedirektoratets nye nasjonale retningslinjer for behandling og oppfølging av personer med ROP-lidelser, gir i tillegg kommunehelsetjenesten et større ansvar som igjen krever tilstrekkelig kompetent personell. Kompetanseløftet 2015 samt Stortingsmelding nr. 30 (2011-2012) og nr. 25 (2005-2006) brukes som begrunnelse for en økt satsning på kompetanse blant annet innen fagskoleutdanning.

Fagskoleutdanningen skal bidra til økt faglig innsikt og større forståelse for sammenhenger i behandlingsforløpet blant annet når det gjelder personer med sammensatte lidelser.

Generelle endringer i medisinsk utvikling og befolkningens helsetilstand krever kvalifisert personell som kan møte utviklingen.

Vurdering

Vi mener tilbyder synliggjør og begrunner utdanningens relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv på en god og grundig måte. De viser til lovendringer samt stortingsmeldinger og retningslinjer som er aktuelle i denne sammenhengen.

I tillegg viser de til den generelle samfunnsutviklingen og de behov det medfører for helsetjenesten, og begrunner hvordan fagskoleutdanningen kan bidra til å møte disse behovene.

Konklusjon:

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen studieplan.

Navnet, «Psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes konsekvent i studieplanen.

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hver av de seks modulene. De utdypes i studieplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i seks moduler (modul A-E) hvor en av dem er praksis (modul D). Studiet tilbys som deltidsstudier over to år, med normert tid som fulltidsstudier på ett år. Det totale timetallet er 1280 timer. Tilbyder viser til antall studiedager, samlinger, selvstudium og nettbasert støtte/veiledning. Modulene bygger på hverandre, og man må bestå en modul for å kunne fortsette studiet. Det er ikke beskrevet hvor mange fagskolepoeng hver modul gir, eller hvor mange uker hver modul tar.

Det faglige innholdet i studiet er oversiktlig, grundig og tydelig beskrevet og utdypet med både læringsutbytte, timeantall, sentrale tema og arbeidskrav. Vurderingsformer og litteraturliste er skissert i egne diagram. Det er ikke vist hvilke arbeidsformer som vil bli brukt i hver enkelt modul.

Et overordnet prinsipp i studiet er «det konstruktivistiske prinsipp; viten om at kunnskap utvikles ved at studenten er aktiv og medansvarlig i lærings situasjonen». De ulike arbeidsformene som beskrives i studieplanen er problembasert læring, erfaringsbasert læring, prosjekt, forelesninger, selvstudium, arbeid i basisgrupper, refleksjonsoppgaver, grupper og veiledning. Tilbyder benytter seg av mappevurdering, og denne formen er utfyllende beskrevet. E-læringsplattformen som brukes er It's Learning. Det vil gis opplæring i denne, for de studentene som har behov for det.

Litteraturlisten er delt i to, en med obligatorisk litteratur, og en med anbefalt litteratur. Det kommer tydelig frem hvilken litteratur som hører til hvilke emne.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være i ti uker à 30 timer. Fravær må ikke overstige 20% for å få godkjent denne. En egen del i studieplanen beskriver praksis. Her utdypes praksis med generell informasjon, veiledning, mål og krav til praksisundervisning, vurdering og retningslinjer ved ikke bestått praksis. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass. Praksisplassene skal godkjennes av skolen (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er godt beskrevet i studieplanen. Det brukes karakterer fra A-F. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått. Det ligger ved et skjema som viser hvordan alle oppgaver i de enkelte moduler blir vurdert.

Studieplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet og tilbyder, deretter hovedmål og læringsutbytte, omfang og innhold, litteraturliste, praksis, arbeidsformer og pedagogiske prinsipper, vurdering og arbeidskrav. Det er lagt ved «Reglement for vurdering og eksamen», og vurderingsskjema for praksis. Det er ikke beskrevet hvilke kriterier som ligger til grunn for opptak til studiet.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbytte er tydelig og oversiktlig for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hvert emne (jf. kriterium 7). Se vurderingene under disse kriteriene.

Det samlede antallet på 1280 timer er for lite. Ett års utdanning er normert til mellom 1500-1800 timer. Dette må tilbydere rette opp. Antall uker og fagskolepoeng er ikke beskrevet under hvert emne. Dette må tilbydere gjøre for at studenten lettere skal kunne planlegge sin tid og legge opp et godt studieløp. Fagskolepoeng må gjøres rede for, slik at studenter som eventuelt skal bytte skole under forløpet kan få godkjent de modulene de allerede er ferdig med.

De ulike arbeidsformene er greit beskrevet i studieplanen. Det er ikke beskrevet hvilke læringsformer studentene vil møte under hvert emne. Dette kan være med på å gjøre det oversiktlig for studentene, og vise hvordan de pedagogiske prinsippene blir satt ut i handling. Det kommer ikke frem hvor mye veiledning studenten har krav på hverken enkeltvis eller i gruppe. Dette mener vi må være tydelig for studenten og komme frem i utdanningsplanen.

Det er ikke beskrevet hvordan studentenes spesielle behov blir ivaretatt. Tilbydere må ha en kartleggingssamtale med studenten hvor de får frem forventninger og eventuelle behov for tilrettelegging. Denne må gjennomføres i begynnelsen av studiet. Tilbydere bør også ha en samtale i løpet av studiet hvor dette evalueres og tilbakemeldinger kan gis begge veier.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Tilbyder må i studieplanen vise hvilke kriterier som ligger til grunn for opptaket til studiet. Dette er informasjon som studentene skal ha lett tilgjengelig.

Utdanningsplanen fremstår som oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Den er logisk bygd opp og lett å finne frem i. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i studieplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- påse at antall timer for studiet under ett er innenfor normen fra NOKUT.
- gjøre rede for antall uker og fagskolepoeng knyttet til hver modul.
- vise i studieplanen hvilke kriterier som ligger til grunn for opptaket til studiet.
- ha en kartleggingssamtale med studenten i begynnelsen av studiet.

Tilbyder bør

- beskrive hvilke læringsformer studentene vil møte under hvert emne.
- gjennomføre en evalueringssamtale i løpet av studiet.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og greit i utdanningsplanen, se kriterium 6.

Det beskrives læringsutbytte for utdanningen som helhet i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne beskrevet forventet læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, se kriterium 2. Det er mange punkter for læringsutbytte for hver modul.

Det faglige innholdet i de ulike emnene tar stort sett utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene, og er systematisk listet opp som sentrale tema i hvert emne.

Det er i studieplanen hele tiden lagt vekt både på psykisk helsearbeid og rusarbeid. Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som bakgrunn for utdanningen.

Vurdering

Læringsutbytte er detaljert og tydelig formulert med mange punkter. Innholdet er satt opp som sentrale tema, ikke fullt så detaljert. Vi mener det er sammenheng mellom forventet læringsutbytte og innhold i planen på de fleste punkter.

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler de læringsutbyttebeskrivelser som er satt for utdanningen. Innholdet gjenkjennes i de mål som er satt, og det er samsvar mellom det tilbyder skriver om bakgrunn

for studiet og læringsutbyttet. Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet. Imidlertid mener vi at planen bærer preg av detaljert læringsutbyttebeskrivelser og lite detaljert innhold. Innholdet er satt opp som sentrale tema, men vi mener tilbyder må bruke den nasjonale planen og utdype innholdet litt mer, spesielt der en kan forvente at temaet må få en del plass i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene for modulen. For eksempel når det gjelder modul B er læringsutbyttet knyttet til avhengighet uten at det nevnes i innhold, likedan er det i samme modul beskrevet læringsutbytte knyttet til kommunikasjon og relasjonskompetanse uten at det er nevnt som et sentralt tema. Dette gjelder også barn og unge. Vi tenker ikke at alle tema nødvendigvis skal ramses opp, men mener tilbyder må rydde litt i læringsutbyttebeskrivelsene og innholdet slik at det henger sammen. Det kan for eksempel gjøres ved å samle læringsutbyttebeskrivelsene mer, eller ha underpunkter under hovedpunktene. På den måten vil det i større grad være lettere for studentene å se sammenhengen mellom læringsutbytte og innhold.

Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens mål og innhold.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må rydde i læringsutbyttebeskrivelsene under hver modul og vise litt mer det innholdet som er tenkt gjennomgått med utgangspunkt i læringsutbytte, slik at læringsutbytte og innhold samsvarer.

3.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

En egen del i studieplanen beskriver praksis. Her utdypes praksis med generell informasjon, veiledning, mål og krav til praksisundervisning, vurdering og retningslinjer ved ikke bestått praksis. Læringsutbytte, arbeidskrav og tidsfordeling er beskrevet under modul D på samme måte som de andre modulene.

Praksisplassene skal godkjennes av skolen. Det er listet opp mulig praksissteder, men vi finner ingen intensjonsavtaler eller samarbeidsavtaler med praksissted. Det er heller ikke sagt noe om hvem som har ansvar for å skaffe praksisplasser, eller krav til at studenten skal møte utfordringer fra begge brukergrupper i praksis.

Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass. Denne siste måten, finner vi ikke utdypende informasjon om i studieplanen.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være i ti uker à 30 timer. Fravær må ikke overstige 20 % for å få godkjent denne. Det beskrives at det kan søkes om dispensasjon for dette i særlige tilfeller. Praksis er en egen modul (modul D), og gjennomføres i siste halvdel av studiet.

Under punktet «4.3.1. Veiledningsprosessen» står det flere ganger nevnt «sykepleie». Det samme gjelder «4.5.2. Samhandlingskompetanse», hvor det henvises til arbeid med eldre.

Det beskrives noe om hvilket ansvar student, veileder og faglærer har. Studenten skal før praksis lage foreløpige mål, og sammen med veileder innen to uker etter praksisens start ha utarbeidet et veiledningsdokument. Det gjennomføres en halvtidsevaluering og en sluttevaluering med student, veileder og studieveileder. Det er lagt ved skjema for halvtids- og sluttevaluering.

Vurdering

Vi mener praksis i stor grad er oversiktlig og godt beskrevet i studieplanen.

Tilbyder må vise hvordan gjennomføringen av praksis på egen arbeidsplass skal gjennomføres. De må vise til en avtale mellom skole og arbeidssted, krav til prosjektet, vurderingsgrunnlag og så videre på lik linje med annen praksis.

Det må også klargjøres at tilbyder i siste instans har ansvaret for å skaffe praksisplasser.

Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må komme frem i studieplanen, slik at studentene har denne informasjonen lett tilgjengelig.

Et fravær på over 10 % i praksis er ikke i tråd med det som er vanlig i tilsvarende utdanninger. Praksis er en av de viktigste delene av utdanningen, og vi mener fraværet ikke skal overskride 10 %. Det må fremkomme hvilke spesielle grunner som gir rett til fritak fra denne regelen.

Under punktet «4.3.1. Veiledningsprosessen» står det flere ganger nevnt «sykepleie». Vi regner med at dette er skrivefeil, men det må rettes opp i planen. Det samme gjelder under punktet «4.5.2. Samhandlingskompetanse» hvor det henvises til arbeid med eldre.

For å gjøre det lettere både for veileder og student vil vi foreslå at det skisseres hvilke konkrete ansvarsområder henholdsvis lærer, student og veileder har under praksis. Dette kan lette arbeidet og gjøre det mer forutsigbart.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- lage et eget punkt i studieplanen som viser til krav og organisering av praksis som prosjekt på eget arbeidssted.
- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer med begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i studieplanen.
- gjøre om fraværsregelen til 10 %, og tydeliggjøre hvilke grunner som gir rett til fritak.

Tilbyder bør

- lage en oversikt over ansvarsområder henholdsvis lærer, student og veileder har under praksis.
- tilpasse innholdet i punkt «4.3.1. Veiledningsprosessen» og «4.5.2. Samhandlingskompetanse» til denne utdanningen.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Vi kan ikke se at det er lagt ved tabell for undervisningspersonellet eller kravspesifikasjon, og kan derfor ikke vurdere dette punktet.

Vurdering

Tilbyder må legge ved tabell for undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet, samt kravspesifikasjon for undervisningspersonalets kompetanse.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- legge ved tabell for undervisningspersonell.
- legge ved kravspesifikasjon.

3.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- beskrive forventet læringsutbytte for fordypningsarbeidet.
- påse at antall timer for studiet under ett er innenfor normen fra NOKUT.
- gjøre rede for antall uker og fagskolepoeng knyttet til hver modul.
- vise i studieplanen hvilke kriterier som ligger til grunn for opptaket til studiet.
- ha en kartleggingssamtale med studenten i begynnelsen av studiet.
- lage et eget punkt i studieplanen som viser til krav og organisering av praksis som prosjekt på eget arbeidssted.
- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer med begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.

- være tydelig på at skolen i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i studieplanen.
- gjøre om fraværsregelen til 10 %, og tydeliggjøre hvilke grunner som gir rett til fritak.
- legge ved tabell for undervisningspersonell.
- legge ved kravspesifikasjon.

Tilbyder bør

- beskrive hvilke læringsformer studentene vil møte under hvert emne.
- gjennomføre en evalueringssamtale i løpet av studiet.
- lage en oversikt over ansvarsområder henholdsvis lærer, student og veileder har under praksis.
- tilpasse innholdet i punkt «4.3.1. Veiledningsprosessen» og «4.5.2. Samhandlingskompetanse» til denne utdanningen.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

3.2 Tilsvaarsrunde

NOKUT mottok 20. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

3.2.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvar for Fagskolen Rogaland helsefag, studiested Karmsund vgs og Bergeland vgs. Plan: Psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Vi har gjort endringer etter NOKUTs saks kyndige vurderinger på alle punkter (må/bør)og legger den redigerte planen innen : Psykisk helsearbeid og rusarbeid samt Praksisreglement (rolle fordeling) og kompetanse kartleggingskjema for undervisningspersonell. **Endringer:**

3.2.2 Læringsmål – (kriterium 2) Læringsutbytte for fordypningsarbeidet :

Kunnskaper : Har kunnskap og forståelse om et eller flere tema som kan anvendes i egen yrkesfunksjon og med klar tilknytning til egen ansvars funksjon og kompetanse område innen psykisk helsearbeid og rusarbeid .Studenten har fordypet seg innenfor valgt tema, har innhentet ,vurdert og bearbeidet teori, og drøftet sammenhengen mellom teori og praksis.Tilegner seg kunnskaper innen selvvalgt fordypnings tema.

- **Ferdigheter:** kunne utvikle erfarings basert kunnskap innen praksisstedets arbeidsområde
- Kunne systematisere, utvikle og formidle erfaringsbasert kunnskap
- Vise evne til refleksjon og anvender teori og erfaringer fra praksis
- **Generell kompetanse:**
- Studenten har utviklet og er bevist sin profesjonelle kompetanse, sin kreativitet og sitt mot, og forvalter kompetansen og bidrar til faglig utvikling på egen arbeidsplass
- Studenten har tilegnet seg fordypningskunnskap og erfaring innen eget valg tema innen fagfeltet psykisk helsearbeid og rusarbeid.

3.3.1 Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Vi setter samlede antallet timer til 1530 timer. Vi fordeler timer slik :

Undervisning 67 timer, 100 timer selvstudie, 83 timer veiledning.

Timene fordeles mellom modul B, C og E . Dette er nå satt inn i studieplanen under hver modul og punkt 3.3.3. har satt inn på 3.2 mulige arbeidsplasser- etter nasjonal plan.

Modul B: Undervisning 16 studiedager a 7 timer, totalt 112 timer

Selvstudie 60 timer

Veiledning 53 timer

Modul C : Undervisning 15 dager a 7 timer, totalt 105 timer

Selvstudie 60 timer

Veiledning 53 timer

Modul E : Undervisning 18 dager a 7 timer, totalt 126 timer

2 Samlinger a 6 timer ,totalt 12 timer

Selvstudie 64 timer

Veiledning 53 timer

Uker og fagskole poeng etter nasjonal standard FHH14:

Modul A : 12 uker – Fagskolepoeng 14

Modul B : 14 uker – Fagskolepoeng 8

Modul C : 9 uker - Fagskolepoeng 14

Modul D : 12 uker – Praksis

Modul E : 12 uker – Fagskolepoeng 10

Modul F : 10 uker – Fagskolepoeng 14

Kriterier for opptak er på punkt 3.3..3

- Fullført videregående skole fra studieretning innenfor helse og oppvekstfag
- Læringer kan søke det året de tar fagprøven
- Realkompetansevurdering

Kartleggingsamtale – se punkt 5.1.5 vi legger til .....det gjennomføres kartleggings studentsamtaler ved i modul A og en utviklingssamtale ved oppstart 2 studieår , modul D ved kontaktlærer /fagansvarlig.

Læringsformer – se 5.1.4 – arbeidsformene spesifiseres på timeplaner ved hver modul på hvert av studietilbudene som legges ut i god tid på itslearning.

3.3.2. Kriterium 7, Sammenheng mellom plan og mål. Læringsutbytte

Vi har «ryddet » og endret etter saksskyndige råd under modulene.eks,

Modul A: Tilføyekunnskap: Har kunnskap om informasjonsteknologi

Ferdigheter : har evne til å anvende IKT i sitt daglige arbeid .

Generell kompetanse: tilføyepå siste punkt .....utvikler arbeidsmetoder og tjenester, av relevans for yrkesutøvelsen *med bruk av IKT som verktøy.*

Modul B: Kunnskap: Fjerne punkt 4 : ...har kunnskap om normalitet og avvik.

Pkt 5 ....tilføyepå .....betydning av fysisk aktivitet, riktig kosthold og egenomsorg

Endring ...pkt 7.. har kunnskap om betydning og utfordringer...dette fjernes.

Pkt 8 fjernes ...egenomsorg .....

Sentrale tema ,tilføyer innhold ift avhengighet

- Ulike rusmidler, alkohol, narkotiske stoffer
  - Psykisk og fysisk avhengighet
  - Relasjonskompetanse
  - brukemedvirkning og empowerment
  - mennesker med minoritets bakgrunn
  - ulike kommunikasjons verktøy
  - ...sosial nettverk og betydning av lærings og oppvekst miljø.
  - ulike tvangstiltak og tvangsbehandling

Modul C : Tilføyer på sentrale tema ;

- Avhengighets problematikken og ulike typer rusmidler
- Fysisk og psykisk avhengighet
- **Modul D:**

Vi sender som vedlegg utdrag **Praksis mappen** , beskriver ansvarsrollen til ; student, praksissted og praksisveileder / skolens ansvar. **Praksisreglement-**praksis egen arbeidsplass tilført på punkt 4.0 i studieplanen.

Vi endrer fravær er tillatt 10 % .

Modul E:Kunnskap: fjerner/rydder opp .,kunnskap om ulike kommunikasjons modeller, relasjonsbygging og egen rolle, fysisk aktivitet og miljøarbeid

Generell kompetanse:

Sentrale tema: fjerner, konfliktforebygging , tilføyer, lovverket – samhandlingsreformen – ulike interesse organisasjoner – veiledning- og endringsprosessen og IP planer – MI motiverende intervju –

Pkt 4.3.1 fjerner vi sykepleie faglig ....og på pkt 4.5.2 her tilføyer vi psykisk syke og rusavhengige som tema.

Har satt inn ulike steder som er aktuelt å arbeid – etter FHH14.

3.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Læringsmål (kriterium 2)

Det er satt inn læringsutbytte for fordypningsoppgaven.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Tilbyder har nå et timeantall som er innenfor NOKUTs norm. Antall uker og fagskolepoeng er også gjort rede for og kommer godt frem i planen. Det er nå tydelig i studieplanen hvilke kriterier som ligger til grunn for opptak ved studiet. Det er bra at tilbyder har lagt inn en kartleggings- og evalueringssamtale med studentene. Det gjør det også mer forutsigbart når læringsformene er tydeliggjort under hvert emne.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

Tilbyder oppgir å ha ryddet og endret i læringsutbyttebeskrivelser og innhold slik at det skal ha mer samsvar. Vi kan ikke se det tilbyder har oppgitt i tilsvaret om at Modul A: Kunnskap er satt inn i studieplanen. Vi antar at det er en forglemmelse, men tilbyder må sørge for å få endringen med i studieplanen.

Det er ryddet i planen og innholdet er noe utvidet, selv om læringsutbytte fortsatt får mye plass i forhold til innhold.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksis (kriterium 10)

Det er laget et punkt som sier noe om praksis på egen arbeidsplass. Det er noe tynt, da det ikke kommer frem hvilke retningslinjer som gjelder for oppgaven som skal skrives. Hvor kan studentene finne denne informasjonen? Dette må være tydelig i studieplanen, da dette er krav på lik linje med andre arbeidskrav. Vi henviser til «må-punktet» i vurderingen. Det kommer nå frem at tilbyder har ansvar for å skaffe praksisplasser, men vi finner ikke at det kommer frem at studenten skal møte begge brukergrupper. Dette er også et av kravene i «må-punktet». Det er bra at tilbyder har endret kravet om at fravær ikke kan overstige 10 %.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

NOKUT krever at det skal brukes en felles mal på tabell over undervisningspersonell tilknyttet studiet. Denne tabellen ble lagt ved sammen med informasjonen som ble sendt fra NUFHO til aktuelle søkere. Det ble informert om at alle tilbydere måtte legge ved utfylt tabell for undervisningspersonell og

kravspesifikasjon. Tilbyder har utformet en egen tabell for undervisningspersonell. Av den tabellen tilbyder har brukt kommer det frem at lærerne samlet har formell utdanning og yrkeserfaring innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, samt pedagogisk utdanning og erfaring. En person opplyses å ha kompetanse innen IKT. Tabellen mangler mye av informasjonen som skal fylles ut i NOKUTs tabell for undervisningspersonell, og tilbyder må sørge for å fylle ut rett tabell.

Det er ikke lagt ved kravspesifikasjon, selv om dette sto som et «må-punkt» i den sakkyndige vurderingen.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må fylle ut tabell for undervisningspersonell og utarbeide kravspesifikasjon.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

3.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser ikke de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedbaset, ved Fagskolen i Rogaland som oppfylt. Vi avslår derfor søknaden.

4 Campus Kristiania - Ernst G Mortensens Stiftelse, NKS Nettstudier

4.1 Sakkyndig vurdering

4.1.1 Oppsummering

Søknaden og planen er beskrevet på en grei måte. Vi finner imidlertid noen svakheter i beskrivelsene av hvordan studentene skal følges opp i praksis, veiledning og arbeidskrav. Utdanningen er nettbasert, og vi ser det som særdeles viktig å sikre at studentene blir godt fulgt opp i praksis. Dette har vi kommentert.

4.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012, som denne utdanningen bygger på.

Vurdering

Navnet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» er dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnede læringsmål samt konkretisert målene i de enkelte emnene. Dette er også gjort for fordypningsoppgaven og for praksis. Målene er formulert som læringsutbyttebeskrivelser delt inn i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten har god kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning.

Ferdigheter

Læringsutbyttebeskrivelsene viser til at studenten etter fullført utdanning skal kunne arbeide helsefremmende og bidra til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, skal bruke sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivareta individuelle behov og samarbeide med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten skal kunne kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten skal kunne kommunisere profesjonelt, og holde seg faglig oppdatert og delta i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Den generelle kompetansen beskrives i punkter som at studenten skal kunne identifisere etiske utfordringer og dilemmaer, reflektere og anvende sin kunnskap og delta i faggrupper. Studenten skal kunne delta i kartlegging og behandling, være bevisst egen og andres kompetanse samt bidra til tverrfaglig samarbeid.

Vurdering

Læringsmålene er godt beskrevet i utdanningsplanen, både som overordnede eller nasjonale mål, og som konkretiserte mål under hvert emne. De er oversiktlige satt opp og inndelt i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse. De konkretiserte målene under hvert emne er mange sett i lys av utdanningens lengde, men samtidig tydelig for studenten.

Tilbyder bruker mål som begrep fremfor læringsutbytte. Vi mener tilbyder må bruke begrep som læringsutbytte i stedet for mål i studieplanen da dette vil være i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverkets innføring av begrep.

Målene ligger på tertiært nivå og bygger på opplæring innen helse- og sosialfaglig utdanning på videregående nivå.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må bruke begrepet læringsutbytte i studieplanen i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Tilbyder viser til ulike reformer, planer og lovendringer som belyser kommunenes økte ansvar for blant annet pasientgrupper med kroniske og psykiske problemer. De trekker også frem tendensen til økende ansvar for forebygging og helsefremmende arbeid. Dette resulterer i et økt behov for kompetanse der fagskoleutdanning er et viktig utdanningstilbud.

Tilbyder henviser til blant annet til Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006) som trekker frem psykisk helsearbeid og rusarbeid som prioriterte fagområder, og til Kvalitetsløftet rus og psykisk helse i Stortingsmelding nr. 30 (2011-2012). der rekruttering og kvalifisering av personell innen disse områdene vektlegges.

Vurdering

Vi mener at utdanningens relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv og i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet er godt beskrevet fra tilbyders side.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen utdanningsplan. Beskrivelsen av praksis er samlet i et eget praksisprogram og ligger ved utdanningsplanen.

Navnet, «Psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes konsekvent i utdanningsplanen.

Målene er beskrevet både for studiet under ett, og under hver av de fire emnene, samt for fordypningsoppgaven. De er utdypet i utdanningsplanen og delt opp i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er delt inn i fire emner, og det er estimert at studenten skal bruke 1600 timer over to år (som et deltidsstudium). Tilbyder har laget en grafisk oversikt over omtrent hvor lang tid det skal brukes på hvert emne, i tillegg til praksis og fordypningsoppgave. Hvert av emnene angis også med antall fagskolepoeng, som til sammen utgjør 60 poeng. Det forventes at studentene bruker ca. 27 timer med egeninnsats per fagskolepoeng.

Det faglige innholdet i studiet er beskrevet og utdypet med både læringsutbytte (måloppnåelse både nasjonalt og spesifikt for denne utdannelsen), og sentrale temaer i hvert emne. Det er verken beskrevet hvilke type undervisning som gis (hva som gjennomgås i gruppesamlingene), hvor mange timer/uker som beregnes eller hvor mye veiledning studentene har krav på under hvert emne. Det er heller ikke vist hva slags litteratur studenten skal lese i hver enkelt del. Vedlegg 6 gir en god beskrivelse av ord og uttrykk som brukes i oppgaver.

Læringsformer: I forbindelse med at dette er et nettstudium, kreves det at studenten har egen PC/Mac med høyttalere og tilgang til internett, samt egen e-postadresse. Der er laget et kurs i studieteknikk av tilbyder. Det gis nettundervisning der lærestoffet er strukturert i en bestemt rekkefølge og inndelt i studieenheter. Til hver studieenhet hører det både en faglig tekst og en bilde- og lydforelesning.

Læringsplattformen som benyttes er Luvit, og tilbyder har et servicesenter som kan hjelpe studentene med spørsmål angående denne. Studenten vil ha en studieveileder gjennom hele studiet.

Studenten skal levere øvingsoppgaver og innsendelsesoppgaver.

Det vil gjennomføres to obligatoriske samlinger per teoretisk emne, som studenten minst må møte på 50 % av for å kunne gå videre i studiet. Det er ikke beskrevet på hvilken måte stoffet skal bearbeides i løpet av disse samlingene.

Boklisten som er lagt ved viser litteratur studentene skal lese, og den er oversiktlig delt opp i hvert enkelt emne.

Praksis er beskrevet i en egen del og presenteres i et praksisprogram. Den er obligatorisk, og den skal til sammen vare i 300 timer (ti uker). Programmet utdyper mål for praksisen og viser hvilke krav som stilles til praksissted og praksisveileder. Studenten har selv ansvar for å finne praksisplass, og denne skal så godkjennes av skolen.

Vurderingsformene er oversiktlig beskrevet i utdanningsplanen. Det brukes karaktersystem A-F. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått.

Utdanningsplanen er logisk bygget opp med en innledende del med forventet læringsutbytte, beskrivelse av undervisningsformer, arbeidsmetoder og organisering av studiet. Vurderingsformer og eksamen beskrives deretter. Som et vedlegg utdypes praksis i et eget praksisprogram.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbyttene er tydelige og oversiktlige for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hvert emne (jf. kriterium 7). Se vurderingene under disse kriteriene.

Tidsbruken er ikke beskrevet under hvert emne. Det samlede omfanget vurderes til å være realistisk i forhold til innholdet i utdanningen. Tilbyder må spesifisere antall uker på hvert emne, samt hvor mange undervisningstimer som er knyttet til hvert emne. I tillegg må det spesifiseres hvor mye tid det forventes at studenten skal bruke på selvstudie. Vi vurderer utdanningens omfang på 1600 timer fordelt på to år på deltid som innenfor rammene av hva fagskoleutdanningen skal og kan være. Det må også beskrives hvor mye veiledning studentene har krav på. Nå er det kun beskrevet i forhold til innsendelsesoppgaver. Vi mener dette er informasjon det er viktig for studentene å ha lett tilgjengelig.

De ulike læringsformene er greit beskrevet i utdanningsplanen. Det må komme frem læringsformer og arbeidskrav under hvert emne. Dette er med på å gjøre det oversiktlig for studentene.

I boklisten bør tilbyder bruke samme begrep som i utdanningsplanen, altså emner i stedet for moduler.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Utdanningsplanen fremstår som oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Den er logisk bygd opp, og lett å finne frem i. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i utdanningsplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- spesifisere antall uker på hvert emne, samt hvor mange undervisningstimer som er knyttet til hvert emne. I tillegg må det spesifiseres hvor mye tid det forventes at studenten skal bruke på selvstudie.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.
- beskrive læringsformer og arbeidskrav under hvert emne.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og greit i utdanningsplanen. Det vises til hovedmål for utdanningen samt læringsutbytte for hvert enkelt emne inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (kriterium 2). Innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i målene og er systematisk listet opp under hvert emne. Målene er mange og det kommer ikke tydelig frem i planen hvordan man har tenkt å jobbe for å nå de ulike målene.

Det er i utdanningsplanen lagt vekt både på psykisk helsearbeid og rusarbeid. Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som bakgrunn for utdanningen.

Vurdering

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler de mål som er satt for utdanningen. Både mål og innhold er detaljert og tydelig formulert. Vi mener det er sammenheng mellom mål og innhold i planen, men at planen i større grad må inneholde veier til hvordan de ulike målene skal nås, i form av beskrivelse av læringsformer og arbeidskrav. Dette er imidlertid nevnt under kriterium 6.

Det er samsvar mellom det tilbyder skriver som bakgrunn for studiet og læringsutbyttet. Innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens mål og innhold.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksis er beskrevet i et eget praksisprogram som vedlegg til utdanningsplanen.

Praksisen er obligatorisk, og den kan ikke erstattes av lang eller tidligere yrkeserfaring. Praksisperioden er 300 timer (ti uker) og skal fortrinnsvis gjennomføres samlet på slutten av studiet.

Praksismål er utdypet og delt inn i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse.

Studenten kan ikke ha mer enn 10 % fravær for å få bestått.

Studentene har ansvaret for å skaffe praksisplasser, og disse skal godkjennes av tilbyder. Det er en liste med oversikt over aktuelle typer praksisplasser i praksisprogrammet. Det er også lagt med mal for avtale mellom tilbyder og praksisplassene.

Det er beskrevet krav til praksisplassene og veiledere på praksisstedet.

Praksis på egen arbeidsplass frarådes.

Studenten skal få en midt- og sluttevaluering med praksisveileder hvor et vurderingsskjema skal fylles ut. Det er ikke beskrevet om tilbyder skal være tilstede på disse samtalene.

Vurdering

Vi mener praksisprogrammet er oversiktlig og grundig på mange punkter. Målene er utførlig beskrevet og kravene til både praksissted og praksisveileder er tydelige.

Det må beskrives nærmere hvordan skolen følger opp studentene i praksis. Tilbyder må ha kontakt med praksisveileder og student i forbindelse med både midt- og sluttevaluering. Dette for å ivareta studenten og sikre at vurdering skjer i henhold til utdanningens læringsutbytte. Dette er spesielt viktig ved nettstudier hvor tilbyder er lite fysisk i kontakt med studenten.

Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må være tydelig i kravet til praksisplassene. Vi mener at det må komme tydelig frem i utdanningsplanen at skolen i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass.

Det er ikke beskrevet at fravær utover 10 % i praksis fører til «ikke bestått». Det står bare at antall timer må være gjennomført. Betyr dette at studentene må ha 100 % oppmøte, eller hvor går grensen for «ikke bestått» praksis?

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive hvordan skolen følger opp studentene i praksis.
- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer fra begge brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- tydeliggjøre konsekvensen av fravær i praksis.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder har lagt ved en tabell for undervisningspersonellet som er knyttet til tilbudet. Denne viser at to av de som underviser i studiet blant annet har videreutdanning i psykiatrisk sykepleie, og at en nettveileder skal ha erfaring fra arbeid med psykisk helsearbeid og rusarbeid. Det vises også til at personalet har pedagogiske kvalifikasjoner og erfaring. Studiet er nettbasert og tilbyder har fast ansatte med kompetanse innen nettpedagogikk og IKT.

Det er lagt ved en kravspesifikasjon for veiledere tilknyttet studiet.

Vurdering

Vi mener at nettopp på bakgrunn av sammenslåingen av fagområdene psykisk helsearbeid og rusarbeid er det viktig at undervisningspersonalet har utdanning eller erfaring fra begge disse fagfeltene. Kompetansen inne psykisk helsearbeid er godt ivaretatt, men vi mener tilbyder bør være tydelig også på utdanning/kompetanse når det gjelder rusarbeid.

NOKUT sine krav når det gjelder digital kompetanse er at denne skal være i det omfang som undervisningen krever. I tilbyders kravspesifikasjon stilles det ikke krav til digital kompetanse, noe vi mener de bør gjøre med tanke på at studiet er nettbasert. Vi ser imidlertid at tilbyder har kompetansen blant sine ansatte.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tydelig vektlegge at undervisningspersonell også har utdanning/kompetanse innen rusarbeid.
- tydeliggjøre kravspesifikasjonen med hensyn til digital kompetanse.

4.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- bruke begrepet læringsutbytte i studieplanen i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.
- spesifisere antall uker på hvert emne, samt hvor mange undervisningstimer som er knyttet til hvert emne. I tillegg må det spesifiseres hvor mye tid det forventes at studenten skal bruke på selvstudie i de ulike emnene.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.
- beskrive læringsformer og arbeidskrav under hvert emne.
- beskrive hvordan skolen følger opp studentene i praksis.
- tydeliggjøre konsekvensen av fravær i praksis.
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- tydelig vektlegge at undervisningspersonell også har utdanning/kompetanse innen rusarbeid.
- tydeliggjøre kravspesifikasjonen med hensyn til digital kompetanse.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

4.2 Tilsvaersrunde

NOKUT mottok 17. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

4.2.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvar fra NKS Nettstudier

Tilbyder må:

- bruke begrepet læringsutbytte i studieplanen i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Begrepet «læringsutbytte» er nå brukt konsekvent i både studieplanen og praksisprogrammet.

Tilbyder må:

- spesifisere antall uker på hvert emne, samt hvor mange undervisningstimer som er knyttet til hvert emne. I tillegg må det spesifiseres hvor mye tid det forventes at studenten skal bruke på selvstudie i de ulike emnene
- *Det er nå spesifisert i en tabell i studieplanen (jf. kap. 3, s. 2-3) at emne 1 stekker seg over 15 uker, emne 2 over 8 uker, emne 3 over 15 uker, emne 4 over 11 uker, praksis over 8 uker og fordypningsoppgaven over 15 uker.*
- *Det er nå satt inn en tabell i studieplanen (jf. kap. 5, s. 18) som viser at det er knyttet 6 timer nettundervisning og 10 timer samling til emne 1, 3 timer nettundervisning og 10 timer samling til emne 2, 6 timer nettundervisning og 10 timer samling til emne 3 og 4 timer nettundervisning og 10 timer samling til emne 4.*
- *Det er satt inn i en tabell i studieplanen (jf. kap. 5, s. 18) som viser at det forventes at studenten skal bruke 109 timer på selvstudier (lesing av pensum) i emne 1, 53 timer i emne 2, 109 timer i emne 3 og 77 timer i emne 4.*

Tilbyder må:

- angi hvor mye veiledning studenten har krav på

Det er nå presisert i studieplanen at alle studenter har krav på:

- *å få svar på korte faglige henvendelser innen 24 timer på virkedager (jf. kap. 5.3, s. 19)*
- *å få én individuell muntlig veiledning på inntil 30 min. per semester (jf. kap. 5.3, s. 19)*
- *å få én individuell muntlig veiledning på inntil 30 min. i tillegg til to skriftlige veiledninger på fordypningsoppgaven (jf. kap. 5.6, s. 20)*

I tillegg er ordlyden i avsnittet om veiledning på innsendingsoppgaver endret slik at det kommer klart frem at studenten faktisk har krav på, og ikke bare anledning til å få, én skriftlig veiledning på hver av innsendingsoppgavene (jf. kap. 5.5, s. 19-20).

Tilbyder må:

- beskrive læringsformer og arbeidskrav under hvert emne

Læringsformer og arbeidskrav knyttet til hvert emne er nå beskrevet i en tabell i studieplanen (jf. kap. 5, s. 18):

- *Til emne 1 er det knyttet 6 timer til nettundervisning, 2 timer til øvingsoppgaver, 160 timer til innsendingsoppgaver, 10 timer til samlinger og 109 timer lesing av pensum.*
- *Til emne 2 er det knyttet 3 timer til nettundervisning, 2 timer til øvingsoppgaver, 96 timer til innsendingsoppgaver, 10 timer til samlinger og 53 timer lesing av pensum.*
- *Til emne 3 er det knyttet 6 timer til nettundervisning, 2 timer til øvingsoppgaver, 160 timer til innsendingsoppgaver, 10 timer til samlinger og 109 timer lesing av pensum.*
- *Til emne 4 er det knyttet 4 timer til nettundervisning, 2 timer til øvingsoppgaver, 112 timer til innsendingsoppgaver, 10 timer til samlinger og 77 timer lesing av pensum.*

Det kommer tydelig frem av tabellen at innsendingsoppgavene er obligatoriske arbeidskrav og at samlingene har obligatorisk fremmøte.

Tilsvare fra NKS Nettstudier

Tilbyder må:

- beskrive hvordan skolen følger opp studentene i praksis

Det er nå skrevet inn i praksisprogrammet (jf. kap. 4.4, s. 4) at NKS Nettstudier sin interne praksisveileder skal delta på både midt- og sluttvurderingene sammen med studenten og praksisstedets praksisveileder.

Tilbyder må:

- tydeliggjøre konsekvensen av fravær i praksis

Det er nå skrevet inn i praksisprogrammet (jf. kap. 6.1, s. 6) at fravær utover 10 % vil resultere i at praksisperioden ikke godkjennes.

Tilbyder må:

- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer fra begge brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette

Det er nå presisert i praksisprogrammet (jf. kap. 4.1, s. 3) at det er viktig at studenten møter utfordringer knyttet til både psykisk helsearbeid og rusarbeid i løpet av sin praksisperiode. Det er også presisert at et aktuelt praksissted derfor må ha et tjenestetilbud rettet mot begge disse bruker-/pasientgruppene.

Tilbyder må:

- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen

Det er nå skrevet inn i praksisprogrammet (jf. kap. 4, s. 3) at NKS Nettstudier er ansvarlig for at alle studenter får en praksisplass: «NKS Nettstudier er ansvarlig for at alle studenter får en praksisplass, og studenter som ikke klarer å skaffe seg en praksisplass selv bes derfor om å ta kontakt med NKS Nettstudier sitt servicesenter via e-post (service@nks.no) eller telefon (22 59 61 00) så tidlig som mulig.»

Tilbyder må:

- tydelig vektlegge at undervisningspersonell også har utdanning/kompetanse innen rusarbeid

Vi forstår det som at det er i tabellen over undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet at sakkyndige ønsker en tydeligere vektlegging av rusarbeid. For nettveileder og sensor ligger kravet der, men vi har nå lagt til en sykepleier med videreutdanning i rus og psykiatri, altså i begge fagområdene og ikke bare i det ene, som både faglig ansvarlig for kurset og som forfatter av kurset (jf. Undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet). Dersom utdanningstilbudet godkjennes av NOKUT vil vi ansette denne personen fast.

Tilbyder må:

- tydeliggjøre kravspesifikasjonen med hensyn til digital kompetanse

Kravspesifikasjonen for nettveiledere (jf. Kravspesifikasjoner for veiledere) er nå endret slik at det går tydelig frem at de må ha digital kompetanse på nivå med det utdanningstilbudet krever: «Fordi utdanningen er nettbasert stilles det krav om at nettveilederne har tilgang til og kan bruke en datamaskin (PC eller Mac) med tilgang til internett, programvaren MS Office og en nettleser.»

4.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Læringsmål (kriterium 2)

Det brukes nå begrepet læringsutbytte i stedet for mål, og det er gjennomført i studieplanen.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Tilbyder har nå spesifisert antall uker, undervisningstimer og hvor mye tid studentene forventes å bruke på selvstudie. Det kommer også frem hvor mye veiledning studentene har krav på.

Læringsformer og arbeidskrav er godt beskrevet.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksis (kriterium 10)

Tilbyder beskriver nå i studieplanen hvordan skolen følger opp studentene i praksis. De har også gjort det tydelig hva fravær i praksis får av konsekvenser. Det er godt beskrevet at begge brukergrupper skal være representert i løpet av praksis, og de er tydelige på at skolen har ansvar for at studentene får praksisplass. Det er gjort på en god måte.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

I tilbyders tilsvaret er nå kompetanse innen rusarbeid ivaretatt med tanke på undervisningspersonell. Det oppgis i tilsvaret at kravspesifikasjonen nå er endret slik at digital kompetanse er kommet inn. Det er ikke lagt ved oppdatert kravspesifikasjon, men vi forutsetter at denne er oppdatert slik tilbyder informerer om i tilsvaret.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

4.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng nettbasert undervisning, ved Campus Kristiania – NKS Nettstudier, som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 7. september 2013 og i tilsynsrapporten.
Vedtaket gjelder nettbasert undervisning ved NKS Nettstudier.

5 Nordland fagskole i helse og sosialfag, Narvik

5.1 Sakkyndig vurdering

5.1.1 Oppsummering

Vi vil rose tilbyder for en svært god og oversiktlig søknad og plan. Det er tydelig at hovedprinsippene i de nye nasjonale retningslinjene er implementert i utdannelsen. Utdanningsplanen er laget på en slik måte at det er lett for studenten å se hva studiet innebærer, samt se om de får det er blir lovet.

5.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er ikke helt det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger på NUFHOs plan.

Vurdering

NOKUT tillater ikke å bruke ordet «fagskoleutdanning» i navnet, da dette er en beskrivelse av utdanningen. Navnet må derfor forandres.

Komiteen foreslår å kalle utdanningen «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Navnet er da dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må forandre navnet på utdanningen.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnede læringsutbyttebeskrivelser for studiet samt konkretisert læringsutbytte i de enkelte emnene. Dette er også gjort for fordypningsarbeidet og for praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten har kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning.

Ferdighet

Læringsutbyttebeskrivelsene viser til at studenten etter fullført utdanning arbeider helsefremmende og bidrar til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, skal bruke sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivaretar individuelle behov og samarbeider med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten skal kunne kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten skal kunne kommunisere profesjonelt, og holde seg faglig oppdatert og delta i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Den generelle kompetansen beskrives i punkter som at studenten skal kunne identifisere etiske utfordringer og dilemmaer, reflektere og anvende sin kunnskap og delta i faggrupper. Studenten skal kunne delta i kartlegging og behandling, være bevisst egen og andres kompetanse samt bidra til tverrfaglig samarbeid.

I hvert emne er det beskrevet et hovedmål samt tydelige læringsutbyttebeskrivelser for nettopp dette emnet.

Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene er godt beskrevet i utdanningsplanen, både som overordnet beskrivelse for hele utdanningen, og som hovedmål og konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne. De er oversiktlig satt opp og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med den nasjonale planen og er tydelige. Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og bygger på opplæring innen helse- og oppvekstfaglig utdanning på videregående nivå.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder viser både i utdanningsplanen og i søknaden til ulike reformer, planer og lovendringer som belyser kommunenes økte ansvar for blant annet pasientgrupper med kroniske og psykiske problemer. De trekker også frem tendensen til økende ansvar for forebygging og helsefremmende arbeid. Dette resulterer i et økt behov for kompetanse der fagskoleutdanning er et viktig utdanningstilbud. Det vises til et sykdomsbilde som over tid har endret seg, der helsepersonell i større grad møter personer med sammensatte lidelser, for eksempel innenfor rus og psykiatri.

Tilbyder henviser til blant annet til Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006) som trekker frem psykisk helsearbeid og rusarbeid som prioriterte fagområder, helsedirektoratets nye nasjonale faglige retningslinjer når det gjelder utredning, behandling og oppfølging av personer med ROP-lidelser, og

Stortingsmelding nr. 30 (2011-2012) der rekruttering og kvalifisering av personell innen disse områdene vektlegges.

Vurdering

Vi mener at utdanningens relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv og i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet er meget godt beskrevet fra tilbyders side. De viser til reformer, planer og lovendringer og begrunner hvordan fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid kan være et viktig bidrag for å imøtekomme behovene for kompetanse.

Vi synes det er bra at tilbyder trekker frem samarbeidet mellom skole og arbeidsliv som viktig og avgjørende for å sikre at utdanningen forbereder studentene på de behovene som til enhver tid er i helsetjenesten. Dette er en måte å kvalitetssikre studiets relevans på.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

5.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen utdanningsplan.

Navnet, «Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes konsekvent i utdanningsplanen (se ellers kriterium 1).

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hvert av de fem emnene. Disse utdypes i utdanningsplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i fem emner, i tillegg til praksis, og det tilbys som et deltidsstudium over to år. Tilbyder har laget en oversikt over hvor mange uker som skal brukes på hvert emne. Det angis at studiet totalt er på 1562 timer, og tilbyder har vist hvor mange timer studenten har rett på veiledning, hvor mange timer det blir gitt undervisning og pålagte timer til selvstudium.

Det faglige innholdet i hvert emne er oversiktlig og tydelig beskrevet og utdypet med både hovedmål, læringsutbyttebeskrivelse, tema, arbeidskrav, vurderingsform og litteratur.

Overordnede prinsipper i studiet er samhandling og tverrfaglig samarbeid, helhet og sammenheng, brukerperspektivet og relasjonskompetanse. Disse går igjen i innhold, læringsmetoder og organisering. Arbeidsformene skal bidra til å bedre praksis, og erfaringsbaserte og studentrettede metoder blir brukt. Ansvar for egen læring og problembasert læring er pedagogiske prinsipper som det også legges vekt på i studiet. De ulike arbeidsformene som beskrives i utdanningsplanen er veiledning, teoretiske studier og oppgaver, forelesninger, videoopptak, film, rollespill, musikk, collage, gruppeøvelser og samhandlingsteknikker.

Litteraturlisten er samlet. Det er i tillegg skrevet hvilken litteratur som hører til hvert emne.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være i ti uker (300 timer). Det åpnes for å kunne komprimere praksis til åtte uker, med 300 timer og to uker studiearbeid i etterkant. Den skal fortrinnsvis gjennomføres etter at emne 2 er avsluttet. Fagskolen inngår avtale med praksisstedet. Praksisveileder utdypes praksis med mål, veiledning, forventninger til student, veileder og lærer, arbeidskrav og vurderingsform for praksis. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er godt beskrevet i utdanningsplanen. Hvert emne avsluttes med en oppgave som gis karakterer fra A-F. Andre oppgaver vurderes som bestått/ikke bestått. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått.

Tilbyder har også klargjort sentrale begreper i utdanningen, som samhandling og tverrfaglig samarbeid, brukerperspektiv, relasjonskompetanse og refleksjon, kunnskapsbasert metode og miljøarbeid.

Utdanningsplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet, deretter forventet læringsutbytte, beskrivelse av opptakskrav og organisering av studiet. Vurdering og eksamen beskrives deretter. Tilslutt utdypes det faglige innholdet i utdanningen.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbyttet er tydelig og oversiktlig for studentene, både for studiet som helhet og for hvert enkelt emne. Se vurderingene under disse kriteriene.

Det samlede omfanget, timetall og antall uker, vurderes til å være realistisk i forhold til omfanget og innholdet i utdanningen. Det er ikke beskrevet fagskolepoeng, og dette må gjøres.

De ulike arbeidsformene er godt beskrevet i utdanningsplanen. Det er også beskrevet hvilke læringsformer og arbeidskrav studentene vil møte under hvert emne. Dette er med på å gjøre det oversiktlig for studentene.

Det er ikke beskrevet hva slags læringsportal det eventuelt skal brukes i studiet. Dette og hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis må være med i utdanningsplanen.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Utdanningsplanen fremstår som veldig oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Den er logisk bygd opp, og lett å finne frem i. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi

vrderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i utdanningsplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis.
- beskrive fagskolepoeng for hvert emne og for utdanningen som helhet.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og greit i utdanningsplanen, se kriterium 6.

Det beskrives læringsutbytte for utdanningen som helhet i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne et hovedmål for emnet, samt forventet læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, se kriterium 2. Det faglige innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i mål og læringsutbyttebeskrivelser, og er systematisk listet opp under hovedpunkter i hvert emne.

Det er i utdanningsplanen hele tiden lagt vekt både på psykisk helsearbeid og rusarbeid. Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som bakgrunn for utdanningen.

Vurdering

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler de mål og læringsutbyttebeskrivelser som er satt for utdanningen. Både læringsutbytte og innhold er detaljert og tydelig formulert. Vi mener det er sammenheng mellom mål, forventet læringsutbytte og innhold i planen.

Innholdet gjenkjennes i de mål som er satt og det er samsvar mellom det tilbyder skriver som bakgrunn for studiet og læringsutbyttet. Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet.

Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens mål og innhold.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

5.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksis er kort beskrevet i utdanningsplanen, og det er lagt med en praksisveileder for praksis på egen arbeidsplass og en for praksis utenfor egen arbeidsplass. Disse ligger som vedlegg til utdanningsplanen. Her beskrives praksis med mål, veiledning, forventninger til student, veileder og lærer, arbeidskrav og vurderingsform for praksis.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være ti uker (300 timer). Den utgjør 25 % av studiet. Det åpnes for å kunne komprimere praksis til 8 uker, med 300 timer og to uker studiearbeid i etterkant. Den skal fortrinnsvis gjennomføres etter at emne 2 er avsluttet. Fravær ut over 10 % må tas igjen. Hvis studenten søker om det kan praksisen fordeles på to perioder. Fagskolen inngår avtale med praksisstedet.

Det beskrives godt hvilket ansvar student, veileder og faglærer har. Det skal gjennomføres en målsamtale med student og veileder, en midtevaluering og en sluttevaluering med student, veileder og faglærer. Det er lagt ved skjema for midt- og sluttevaluering.

Det er ikke skrevet noe i utdanningsplanen om hvem som har ansvar for å skaffe praksisplasser.

Vurdering

Vi mener praksisveilederne i stor grad er oversiktlige og godt beskriver praksisstudiet.

Det må klargjøres at tilbyder i siste instans har ansvaret for å skaffe praksisplasser.

Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må komme frem i utdanningsplanen, slik at studentene har denne informasjonen lett tilgjengelig.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Det er lagt ved en tabell for undervisningspersonale som er tilknyttet studiet samt kravspesifikasjon. Kravspesifikasjonen utdyper formelle krav og gir eksempler på hva de mener med oppdatert yrkeserfaring.

Tabellen viser at undervisningspersonalet har formell kompetanse, pedagogiske kvalifikasjoner, digital kompetanse og yrkeserfaring tilsvarende NOKUTs krav.

Vurdering

Tabellen viser at undervisningspersonalet som er knyttet til studiet i tillegg til formell utdanning, har bred yrkeserfaring fra de fagområdene som studiet omhandler. Oppdatert yrkeserfaring fra begge områdene rus og psykiatri er nødvendig for å sikre at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.

Vi synes det er bra at tilbyder i kravspesifikasjonen ikke bare sier noe om krav til samlet og oppdatert yrkeserfaring, men gir konkrete eksempler på hva de mener med dette.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

5.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- forandre navnet på utdanningen.
- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis.
- beskrive fagskolepoeng for hvert emne og for utdanningen som helhet.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

5.2 Tilsvaarsrunde

NOKUT mottok 13. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

5.2.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvaer til sakkyndig vurdering av tilbud ved Nordland fagskole i helse og sosialfag, Narvik

5.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

I NOKUTs vurdering tillates det ikke å bruke ordet «fagskoleutdanning» i navnet på utdanningen. Vi har endret navnet til utdanning i ” Psykisk helsearbeid og rusarbeid” på utdanningsplanens forside og i planen for øvrig.

5.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

NOKUTs konklusjon er at kriteriet ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, og at tilbyder må:

- Beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis
- Beskrive fagskolepoeng for hvert emne og for utdanningen som helhet

Beskrivelse av læringsportal og opplæring/brukerstøtte:

I kapittel 3 i utdanningsplanen ”Arbeidsformer, vurderingsformer og organisering av utdanningen” er følgende tekst tilføyd på side 14:

”Nordland fagskole i helse og sosialfag bruker læringsplattformen its learning (<http://www.itslearning.no/>). Studentene gis i tillegg til opplæring i grunnleggende datakunnskap, kurs i bruk av læringsplattformen its learning. Studentene har tilgjengelig brukerstøtte fra IKT-avdelingene ved samtlige studiesteder ved Nordland fagskole i HS. Narvik videregående skole, studiested Solhaugen, har som administrasjonsskole, et ansvar for å påse at slik opplæring blir gitt og fulgt opp.”

Beskrivelse av fagskolepoeng for hvert emne og for utdanningen som helhet :

Under emneoversikten på side 13 i utdanningsplanen, er fagskolepoengene ført opp. I tillegg har vi også føyd til fagskolepoeng under tabellen som viser utdanningens omfang på side 18, og i kapittel 4 ”Helhetlig modell for utdanningen”, Emne 1-5, side 19- 27.

Emne 1 Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og sosialfagene	14 fagskolepoeng
Emne 2 Helsefremmende og forebyggende arbeid	8 fagskolepoeng
Emne 3 Fagspesifikk kunnskap om brukergruppene	14 fagskolepoeng
Emne 4 Behandlings tiltak, oppfølging og koordinering	10 fagskolepoeng
<u>Emne 5 Fordypningsarbeid/hovedprosjekt</u>	<u>14 fagskolepoeng</u>
<u>Sum</u>	<u>60 fagskolepoeng</u>

5.4.1 Praksis (kriterium 10)

NOKUTs konklusjon er at kriteriet ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, og at tilbyder må:

- Sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette det inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette
- Være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen

Nytt avsnitt i utdanningsplanen vedrørende praksis under Kapittel 3.3 "Organisering og omfang", side 17, og en tilføyelse i tabellen på side 28 under punktet "hovedmål for praksis:

Praksis

Praksisplass og gjennomføring skal alltid godkjennes av skolen. "Nordland fagskole i HS, Narvik er ansvarlig for at alle studentene får praksisplass i løpet av studiet. Praksis skal gjennomføres på en praksisplass der studenten vil møte utfordringer knyttet til både psykisk helsearbeid og rusarbeid."

Hovedmål for praksis:	Studenten skal bli bevisst sin egen rolle og egne ferdigheter og holdninger i yrkesutøvelsen (ved omsetting av teori til) i praktisk miljøarbeid Studenten skal utvikle faglig forståelse og innsikt i møte med brukere, kollegaer, pårørende og andre samarbeidspartnere "innen psykisk helsearbeid og rusarbeid."
-----------------------	--

5.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyder har forandret på alle punkter vi har kommentert i første runde. Disse er nå gode og tilstrekkelige for å godkjenne tilbudet. Vi ser at dere har gjort en god jobb med dette.

Ja, kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

5.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *miljøarbeid innen rus til psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedbaset undervisning, ved Nordland fagskole i helse- og sosialfag, avdeling Narvik som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 29. august 2013 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for lærestedet Narvik videregående skole og fagskole.

Om lærestedene Troms, Alta og Mo i Rana

I informasjonen om samlesøknaden som ble gitt tilbyderne, ble det ikke presisert at søkerne måtte legge ved dokumentasjon på undervisningspersonell og praksisplasser for alle lærestedene tilknyttet utdanningen. Om Nordland fagskole i helse- og sosialfag ønsker å tilby fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid og rusarbeid* ved lærestedene Tromsø, Alta og Mo i Rana som var godkjente læresteder for utdanningen *miljøarbeid innen rus* (jf. sak nr. 07/306), må dere søke om dette. Hvis dere søker innen to år, vil det være nok å sende NOKUT en tilfredsstillende tabell for undervisningspersonell og dokumentasjon på praksisplasser tilknyttet lærestedene. Om dere søker etter denne fristen, må en søknad om vesentlig endring sendes på vanlig måte. NOKUT har for øvrig ikke lenger søknadsfrist på denne typen søknader.

Til informasjon kan ikke tilbyder lenger tilby utdanningen *miljøarbeid innen rus* ved lærestedene Tromsø, Alta og Mo i Rana, da utdanningen er erstattet av *psykisk helsearbeid og rusarbeid*.

Videre står utdanningen *miljøarbeid innen rus* oppført som «nettstøttet undervisning» i våre tidligere vedtak. Den riktige betegnelsen skal være «stedbasert undervisning».

Tilsagn om godkjenning

NOKUT har besluttet å gi tilsagn om godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *miljøarbeid innen rus* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedbasert undervisning, ved Nordland fagskole i helse- og sosialfag, lærested Tromsø, Alta og Mo i Rana. Tilbyder må levere en tilfredsstillende tabell for undervisningspersonell og dokumentasjon på praksisplasser tilknyttet lærestedene.

Tilsagnet om godkjenning er gyldig frem til og med 15. februar 2016.

Tilsagnet gjelder for lærestedene Tromsø, Alta og Mo i Rana.

6 Rogaland kurs- og kompetansesenter

6.1 Sakkyndig vurdering

6.1.1 Oppsummering

Vi synes dette samlet sett er en god og oversiktlig søknad. De viktige endringene i den nye planen er med. Det punktet som er mest uklart er praksis.

6.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger på NUFHOs plan. Samhandlingsreformen, som legger vekt på å begrense og forebygge sykdom er sentral i den nasjonale planen.

Vurdering

Navnet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» er dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnet læringsutbytte for studiet og sier at læringsutbytte er styrende for det faglige innholdet og arbeidsformene i hvert emne. Læringsutbytte er i tillegg konkretisert i de enkelte emnene. Dette er også gjort for fordypningsarbeidet og for praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i tråd med retningslinjene i kvalifikasjonsrammeverket.

Tilbyder beskriver i søknaden forskjellene på fagskolenivå og videregående nivå, og forskjellene i kvalifikasjonsrammeverket der nivåene bygger på hverandre.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten skal ha kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning.

Ferdighet

Læringsutbyttebeskrivelsene viser til at studenten etter fullført utdanning skal kunne arbeide helsefremmende og bidra til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, bruke sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivareta individuelle behov og samarbeide med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten skal kunne kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten skal kunne kommunisere profesjonelt, og holde seg faglig oppdatert og delta i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Generell kompetanse beskrives i punkter som at studenten skal kunne identifisere etiske utfordringer og dilemmaer, reflektere og anvende sin kunnskap og delta i faggrupper. Studenten skal kunne delta i kartlegging og behandling, være bevisst egen og andres kompetanse samt bidra til tverrfaglig samarbeid.

Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene er godt beskrevet i studieplanen, både som overordnede beskrivelser for hele utdanningen, og som konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne. De er oversiktlige satt opp og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med den nasjonale planen og er tydelige.

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og er satt opp i tråd med kravene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder viser i studieplanen til en samfunnsutvikling som stiller store krav til helsetjenesten i dag. Pasientens behov for koordinerte tjenester dekkes ikke godt nok i dag. De sier at møtet mellom pasient og tjenesteyter er selve testen på verdigrunnlaget for helsetjenesten og at det må satses på forebygging fremfor behandling.

De viser til samhandlingsreformen som retter fokus på pasientgruppene innen rus - og psykiatriske lidelser og at fagskoleutdanningen skal bidra til å styrke kompetansen innen dette området. Det er viktig at pasientene møter personell som samarbeider godt innad i kommunal sektor og med spesialisthelsetjenesten, og de mener det tverrfaglige fokuset dermed er viktig.

Tilbyder oppgir at de gjennom sine erfaringer med to relaterte tilbud har kunnet følge fagfeltet tett og hatt dialog med aktørene.

Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006) legger opp til «Aktiv omsorg» som en hovedstrategi for fremtidens omsorgstjenester og at det vil kreve større faglig bredde med flere faggrupper og økt fokus på kulturtiltak, sosialpedagogikk, ergoterapi, fysioterapi og sosialt arbeid. Planen imøtekommer dette ved å legge vekt på å fremme tverrfaglig fokus og et læringssyn der pasienten deltar aktivt for å bedre egen helse.

Vurdering

Vi mener at utdanningens relevans er godt beskrevet fra tilbyders side. De viser til reformer og planer og begrunner hvordan fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid kan være med og møte de nye utfordringene og behovet for kompetanse.

Tilbyder trekker frem det tverrfaglige fokuset som viktig og at utdanningen kan være et bidrag til å sikre pasientene rett behandling på rett sted til rett tid.

Det er bra at tilbyder gjennom sine erfaringer med to relaterte tilbud har kunnet følge fagfeltet tett og hatt dialog med aktørene. Dette er også med og bidrar til å sikre utdanningens relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå og i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen studieplan.

Navnet, «Psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes konsekvent i studieplanen.

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hvert av de fem emnene. De utdypes i studieplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i fem emner og det tilbys som et deltidsstudium over to år. Tilbyder har laget en oversikt over hvor mange uker som skal brukes på hvert emne, og hvor mange timer hvert emne utgjør, til sammen 1620 timer. Hvert av emnene angis også med fagskolepoeng, 60 til sammen. Det er beskrevet at ca. 50 % av studiet består av direkte lærerstyrte aktiviteter. Det omfatter både undervisning, veiledning og praksis.

Det faglige innholdet i studiet er oversiktlig og tydelig beskrevet emne for emne, og utdypes med både omfang, læringsutbytte, innhold, arbeidsformer og vurderingsformer.

Et overordnet prinsipp i studiet er studentens aktive deltagelse og bruk av studentenes egne erfaringer. Ansvar for egen læring er et pedagogisk prinsipp som er gjennomgående i studiet. De ulike arbeidsformene som beskrives i studieplanen er fjernundervisning, e-læring, forelesninger, prosjekt og problembasert læring (PPL), gruppearbeid, veiledning, muntlige og skriftlige presentasjoner. E-læringsplattformen som brukes er It's Learning. Det er ikke nevnt noe om opplæring i denne for de studentene som har behov for det.

Litteraturlisten er delt i to, en med obligatorisk litteratur, og en med anbefalt tilleggslitteratur. Den er skrevet slik at det tydelig kommer frem hvilken litteratur som hører til hvilke emne.

Praksis er en obligatorisk del av studiet, og det er 90 % frammøteplikt. Det kan søkes om dispensasjon i særlige tilfeller. Praksisplassene godkjennes av tilbyder. Praksis er lagt til emne 2, 3, 4 og fordypningspraksis i emne 5. Det kommer ikke tydelig frem om de 8 ukene i emne 2-4 skal tas samlet eller kan deles opp. Det er utarbeidet et praksisoppfølgingsprogram som ligger som vedlegg. Her utdypes mål, innhold, varighet, læringsmåter, arbeidskrav og vurderingsform for praksis. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er overordnet beskrevet i utdanningsplanen. For mer detaljert informasjon, henvises til eksamensreglementet og praksisprogrammet. Avsluttende vurdering består av hjemmeeksamen i emne 1-4, fordypningsoppgaven i emne 5 og praksis. Det brukes karakterer fra A-F. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått.

Studieplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet, læringsutbytte, sentrale begrep og rammefaktorer, beskrivelse av opptakskrav og organisering av studiet. Vurdering og eksamen beskrives deretter. Tilslutt utdypes det faglige innholdet i utdanningen.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbyttet er tydelig og oversiktlig for studentene, både for studiet som helhet (kriterium 2) og for hvert emne (kriterium 7). Se vurderingene under disse kriteriene.

Det samlede omfanget, altså fagskolepoeng og antall uker, vurderes til å være realistisk i forhold til innholdet i utdanningen. 1620 timer er innenfor det som forventes av et toårig deltidsstudium (ettårig utdanning på heltid) på fagskolenivå.

De ulike arbeidsformene er greit beskrevet i studieplanen. Det er beskrevet hvilke læringsformer og arbeidskrav studentene vil møte under hvert emne. Dette er med på å gjøre det oversiktlig for studentene. Tilbyder må dele opp lærerstyrt undervisning, veiledning og praksis i antall timer. Dette mener vi må være tydelig for studenten og komme frem i utdanningsplanen.

Litteraturlisten er oversiktlig og det er fint at det kommer frem hvilken litteratur som hører til hvilket emne.

Det må beskrives opplæring/brukerstøtte for studenten i forhold til bruk av It's Learning.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Utdanningsplanen fremstår som oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Den er logisk bygd opp, og lett å finne frem i. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i utdanningsplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- angi hvor mye undervisning og veiledning studentene har krav på.
- beskrive opplæring/brukerstøtte for studenten i forhold til bruk av It's Learning.
- dele opp lærerstyrt undervisning, veiledning og praksis i antall timer.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og greit i studieplanen, se kriterium 6.

Det beskrives læringsutbytte for utdanningen som helhet i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne listet opp forventet læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, se kriterium 2.

Det faglige innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i punktene med læringsutbyttebeskrivelser, og innholdet er systematisk listet opp under hovedpunkter i hvert emne. Tilbyder oppgir at innholdet er planlagt med det enkelte emnets læringsutbytte for øye, og tilpasset formålet med utdanningen.

Studieplanen vektlegger både psykisk helsearbeid og rusarbeid. Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som bakgrunn for utdanningen.

Det er beskrevet arbeidsformer som oppgis å være knyttet til studentenes erfaringer, praksis, utfordringene i arbeidslivet og sentral teori.

Vurdering

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler de forventede læringsutbyttebeskrivelser som er satt for utdanningen. Både læringsutbytte og innhold er detaljert og tydelig formulert. Vi mener det er sammenheng mellom forventet læringsutbytte og innhold i planen.

Innholdet gjenkjennes i beskrivelsene av læringsutbytte og det er samsvar mellom det tilbyder skriver som bakgrunn for studiet og læringsutbyttet. Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Arbeidsformene krever studentaktivitet og vi synes det er bra at tilbyder har en bevissthet på at arbeidsformene skal være knyttet til både studentenes erfaringer, praksis og arbeidslivsutfordringer og sentral teori.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens mål og innhold.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Det er en egen del om praksisen i studieplanen, og vedlagt ligger et praksisprogram og to sjekklister om praksis. Praksis er beskrevet på lik linje med de andre emnene med læringsutbytte, innhold, plan for gjennomføring, arbeidsformer og vurderingsformer. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass. Åtte av de ti ukene skal gjennomføres i løpet av emne 2-4. De resterende to ukene skal gjennomføres på et selvvalgt sted som er relatert til fordypningsoppgaven, altså i emne 5.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være ti uker med arbeid 35 timer per uke. Fravær utover 10 % gjør at studenten må ta praksisen på nytt. Praksisen inngår som en del av emnene i studiet, og det forventes at emnets læringsutbytte styrer perioden. Det beskrives godt hvilke ansvar student, veileder og faglærer har. Det skal skrives et veiledningsgrunnlag for å tydeliggjøre forventninger til praksis. Midtevaluering og en sluttevaluering gjennomføres med student, veileder og faglærer.

Det er gjort klart at tilbyder har ansvar for å skaffe/godkjenne og fordele praksisplasser.

Vurdering

Vi mener studieplanen og vedleggene til sammen i stor grad er oversiktlig og godt beskriver praksisstudiet. Vedleggene må ses på som en del av studieplanen, da mye informasjon herfra er lagt til grunn for søknaden.

Det vi synes er mest uklart, er hvor lange praksisperiodene skal være. Skal de deles opp, eller gjennomføres på ett sted? Hvis det kun blir korte perioder, hva vil dette gjøre med muligheten til å gå i dybden på forskjellige emner, relasjonskompetanse og lignende? Her må tilbyder utdype organiseringen av praksis.

Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må komme frem i studieplanen, slik at studentene har denne informasjonen lett tilgjengelig.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tydeliggjøre organiseringen av praksisperiodene, og tankene bak dette.
- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om det.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Det er lagt ved en tabell for undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet samt kvalitetskrav til de som skal undervise på studiet.

Tabellen viser at faglærerne har utdanning som blant annet sykepleier, vernepleier, spesialpedagog samt annen kompetanse. Alle har lang yrkeserfaring uten at det er spesifisert hvilket fagområde de har erfaring fra. De fleste har en form for pedagogisk utdanning og det oppgis at alle har digital kompetanse.

Kvalitetskravene til undervisningspersonell i forhold til utdanningen er treårig helse- eller sosialfaglig høyskoleutdanning og praktisk pedagogisk utdanning. Det stilles krav til minimum to års dokumentert praksis fra det fagspesifikke arbeidsfeltet.

Vurdering

Tabellen viser at undervisningspersonell tilknyttet studiet innehar utdanning og praksis som tilfredsstillende NOKUTs krav. Vi anser at det er helt nødvendig med kompetanse fra det fagspesifikke området, enten med videreutdanning eller yrkeserfaring, for å kunne relatere innholdet til yrkeslivet.

Kvalitetskravene til undervisningspersonell sier noe om at det er ønskelig med videreutdanning, men ikke et krav. Yrkeserfaring fra det fagspesifikke område er derimot et krav. Dette mener vi er viktig for å sikre at undervisningen knyttes opp til, og relateres til, dagens yrkesfelt.

Det står ingenting om krav til digital kompetanse i kvalitetskravene. Da tilbyder legger opp til e-læring i undervisningen mener vi det må være krav til faglærere som skal benyttes i utdanningen at de innehar en viss digital kompetanse, eventuelt at tilbyder har ansvar for å lære opp den enkelte. Vi ser av tabellen at alle tilknyttet utdanningen har digital kompetanse nå, men mener det må komme frem også i kvalitetskravene.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må ha med krav om digital kompetanse i sine kvalitetskrav for undervisningspersonell.

6.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- angi hvor mye undervisning og veiledning studentene har krav på.
- beskrive opplæring/brukerstøtte for studenten i forhold til bruk av It's Learning.
- tydeliggjøre organiseringen av praksisperiodene, og tankene bak dette.
- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om det.
- ha med krav om digital kompetanse i sine kvalitetskrav for undervisningspersonell.
- dele opp lærerstyrt undervisning, veiledning og praksis i antall timer.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

6.2 Tilsvaersrunde

NOKUT mottok 17. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

6.2.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvar (Krav i kursiv. Tilsvar på krav gis som kulepunkter)

1. Undervisningstid, jfr tilsynsrapport avsnitt 6.3.1, ("Tilbyder må")

Krav: "(...) angi hvor mye undervisning og veiledning studentene har krav på"

- Studentene har krav på en halv time individuell veiledning hvert halvår (studentsamtale).
- Det er lagt opp til ukentlig kontakt og oppfølging. Det er 7,5 timer lærerstyrt undervisning per samling (16 samlinger x7,5= 120 t)
- Veiledning:
  - Studentene får veiledning på ukesinnleveringer
  - Studentene får veiledning ved behov (telefon, mail, personlig kontakt)
  - Fordypningsemne:
    - Tre obligatoriske veiledninger på oppgave
- Se også tabell 1 nedenfor.

Krav: "(...) beskrive opplæring/brukerstøtte for studenten i forhold til bruk av It's Learning"

- Studenten får opplæring i Itslearning på første samling. Det er satt av tid til innføring i studieteknikkdelen av studiet (75 t).
- Studenten får oppfølging underveis i form av it-support.
- Det er egen kontaktperson ved studiestedet for å ivareta brukerstøtte.

Krav: "(...) Dele opp lærerstyrt undervisning, veiledning og praksis i antall timer"

- Det er total 750 t lærerstyrt aktivitet (pkt 1 i tabell) . Herav 7,5 timer lærerstyrt undervisning hver 3. uke, dvs 60 t /år ved deltid 50% (120 timer fulltid, pkt 2 i tabell 1), 0,5 t veiledning per uke (pkt 3 tab 1), 350 t praksis (pkt 4 tab 1) og 240 t nettførelser (pkt 5 i tab 1) .
- Veiledning er etter dette for studenten 0,5 t /u
- Praksis gjennomføres innenfor en ramme på 350 timer.
- Dette gir slik fordeling, jfr tabell 1 under:

Tabell 1:

	Timer i uka	Antall uker heltid	Antall uker deltid	Sum
	37,5	40	80	1500
1. Lærerstyrt aktivitet (i alt)	50,0 %			750
2. Samlinger 3.hver uke(16 stk.)	7,5			120
3. Veiledning ukentlig	0,5			40
4. Praksis - totalt				350
5. Nettbasert undervisning	6			240
Lærerstyrt aktivitet				750
Studieteknikk og IKT-ferdigheter	5 %			75
Gruppearbeid, individuelt arbeid osv	20 %			300
Eksamensforberedelse og gjennomføring	10 %			150
Egenaktiviteter	15 %			225
Sum				1500

Postboks 130, 4001 Stavanger, Norge
Besøksadresse: Arkitekt Eckhoffsgate 1

Telefon: +47 51 51 67 37
Faks: +47 51 52 38 60

Internett: www.rkk.no
E-post: post@rkk.no
Org nr: 958 561 091

Dokumentinfo: 2014-01-06 tilsvar fra RKK ang godkjenning psykiatri og rus_r1v0 nor

S 2

Krav: tydeliggjøre organiseringen av praksisperiodene, og tankene bak dette

- Studiet har tilsvarende åtte uker heltid sammenhengende praksis for å oppnå fordypning i faget, for å nå mål i forhold til praksis.
- Praksisperiodene er fordelt slik at de får dekket læringsutbyttekrav fra flere emner. Oppdelingen er også gjort for å sikre allsidig praksisreferanse i tråd med forventet læringsutbytte og ulike typer institusjoner
- Praksisplassene som skal benyttes ved studiet er knyttet til fagområdet TSB (tverrfaglig spesialisert behandling) på statlig og kommunalt nivå. Dette ivaretar studentenes behov for utfordringer innenfor begge fagområdene.

Krav: sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om det

- Tilbyder er enig i formålet med å beskrive dette behovet. Tilbyder anser likevel at dette er godt framstilt i kapittel 7.6, der det går fram at praksis er rettet mot *begge brukergrupper*. Gitt utdanningens og praksisens formål og læringsutbytte, ser vi ikke at det kan være rom for tvil på dette punktet. Tilbyder vurderer dette som del av godkjenningen av praksissteder. For å unngå tvil er presiseringen likevel innarbeidet i kap 7.6 *Praksis*, 2. avsnitt s 26.

Krav: ha med krav om digital kompetanse i sine kvalitetskrav for undervisningspersonell
Dette er innarbeidet og presisert i kompetansekrav (rev3.0).

Krav: dele opp lærerstyrt undervisning, veiledning og praksis i antall timer

- For studiet som helhet er lærerstyrt undervisning 750 timer.
- Av dette er *undervisning* 360 ti år
- Veiledninger a 0,5 timer utgjør i alt 40 timer/år
- Praksis utgjør 350 timer/år.

--/--

6.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Tilbyder har angitt hvor mye undervisning og veiledning studentene har krav på, de har også delt opp lærerstyrt undervisning, veiledning og praksis i antall timer. Vi kan ikke se at denne inndelingen er ført inn i planen. Det er informasjon som studenten skal ha, og må derfor komme inn i denne.

Tilbyder har også beskrevet opplæring/brukerstøtte for studenten i forhold til bruk av It's Learning, men heller ikke dette kan vi finne i planen. Tilbyder må oppdatere planen og ta inn endringene det er informert om i tilsvaret.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte

Praksis (kriterium 10)

Tilbyders presisering av praksis er god og det kommer godt frem hva som er tenkt rundt organiseringen. Det var blant annet ikke tydelig om den skulle være sammenhengende, dette kommer

godt frem nå. Også her må den forklaringen som er sendt oss komme inn i planen. Fint at det er presisert at begge brukergrupper skal møtes i praksis, dette for å gjøre det tydeligere for studentene.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

Tilbyder oppgir i tilsvaret at krav om digital kompetanse er innarbeidet og presisert i kompetansekravene nå.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må oppdatere studieplanen og ta inn endringene det er informert om i tilsvaret.

6.3 Tilsagn om godkjenning

NOKUT har besluttet å gi Rogaland kurs- og kompetansesenter tilsagn om godkjenning av vesentlig endring for fagskoleutdanningene *psykisk helsearbeid* (60 fagskolepoeng stedbasert) og *miljøarbeid innen rus* (60 fagskolepoeng stedbasert), hvor vi forutsetter at tilbyder får på plass en tilfredsstillende studieplan. Tilbyder må levere oppdatert studieplan hvor endringene beskrevet i tilsvaret av 17. januar 2014 som gjelder planen for utdanningstilbudet (kriterium 6) og praksis (kriterium 10), er kommet inn i planen.

Tilsagnet om godkjenning er gyldig frem til og med 17. mars 2014.

Tilsagnet gjelder for lærestedet Rygjabø studiesenter.

7 Sørlandets fagskole

7.1 Sakkyndig vurdering

7.1.1 Oppsummering

Tilbyder har levert en god søknad der studieplanen ligger tett opp til den nasjonale planen. Vi savner noe mer informasjon til studentene knyttet til tidsbruk og veiledning, samt klargjøring av ansvar når det gjelder praksis.

7.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er ikke helt det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger på NUFHOs plan. Utdanningsplanen erstatter to tidligere planer, utdanningsplan for miljøarbeid innen rusproblemer, og utdanningsplan i psykisk helsearbeid.

Vurdering

NOKUT tillater ikke å bruke ordet «fagskoleutdanning» i navnet, da dette er en beskrivelse av utdanningen. Navnet må derfor forandres.

Komiteen foreslår å kalle utdanningen «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Navnet er da dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må forandre navnet på utdanningen.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Hovedmål for fagskoleutdanning innen helse- og oppvekstfag er å utdanne reflekterte yrkesutøvere som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med tjenesteytere og brukere, og som tar beslutninger på bakgrunn av rettslige og etiske vurderinger.

Tilbyder har beskrevet læringsutbytte for studiet i tråd med nasjonal plan. Læringsutbytte er i tillegg konkretisert i de enkelte emnene. Dette er også gjort for fordypningsarbeidet og for praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i tråd med retningslinjene i kvalifikasjonsrammeverket.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten skal ha kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukervedvirkning.

Ferdighet

Læringsutbyttebeskrivelsene viser til at studenten etter fullført utdanning skal kunne arbeide helsefremmende og bidra til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, bruke sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivareta individuelle behov og samarbeide med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten skal kunne kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten skal kunne kommunisere profesjonelt, og holde seg faglig oppdatert og delta i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Den generelle kompetansen beskrives i punkter som at studenten skal kunne identifisere etiske utfordringer og dilemmaer, reflektere og anvende sin kunnskap og delta i faggrupper. Studenten skal kunne delta i kartlegging og behandling, være bevisst egen og andres kompetanse samt bidra til tverrfaglig samarbeid.

Vurdering

Det er satt opp hovedmål for fagskoleutdanning generelt innen helse- og oppvekstfag samt læringsutbytte for denne utdanningen.

Læringsutbyttebeskrivelsene er godt beskrevet i studieplanen, både som overordnede beskrivelser for hele utdanningen, og som konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne. De er oversiktlige satt opp og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med den nasjonale planen og er tydelige.

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og er satt opp i tråd med kravene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder har i sin utdanningsplan skrevet generelt om fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag og om behovet for kompetanse innen denne sektoren. De viser til lov om fagskoleutdanning som klargjør hva fagskoleutdanning skal være, påpeker at samfunnsutviklingen påvirker helse- og oppvekstsektoren som igjen fører til endringer både for behandlerne og brukerne.

Samhandlingsreformen og ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester reflekterer denne utviklingen og medfører endret ansvar og arbeidsoppgaver for kommunene. Fagskoleutdanning er nært knyttet til arbeidslivets behov og er særlig relevant for å møte disse utfordringene i kommunene.

De peker på at utdanningen er etterspurt på grunn av lokale reelle behov for kompetanse innen feltet rus og psykiske lidelser, og viser til en uttalelse fra en enhetsleder.

Skolen er opptatt av å sikre informasjon og oppdatert kjennskap til fagfeltet gjennom dialog med praksisfeltet.

Vurdering

Vi mener at utdanningens relevans er godt beskrevet fra tilbyders side. De viser til reformer og planer og begrunner hvordan fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rus kan være med og møte de nye utfordringene og behovet for kompetanse.

Det er bra at tilbyder viser til at utdanningen er etterspurt lokalt, og at skolen påpeker verdien av å ha god dialog med praksisfeltet. Dette er også med og bidrar til å sikre utdanningens relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå og i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

7.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen utdanningsplan.

Navnet, «Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes konsekvent i utdanningsplanen (se ellers kriterium 1).

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hvert av de fem emnene. Disse utdypes i utdanningsplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i fem emner, i tillegg til praksis og det tilbys som et deltidsstudium over to år. Tilbyder har vist hvor mange fagskolepoeng hvert emne er beregnet til. Det er ikke vist hvor mange

timer studiet er beregnet til totalt, hvor mange uker hvert emne tar, eller hvor mye veiledning studenten skal få enkeltvis eller i gruppe.

Det faglige innholdet i hvert emne er oversiktlig og tydelig beskrevet og utdypet med både læringsutbytte, tema, arbeidsmapper, emneoppgave og vurdering.

Overordnede prinsipp i studiet er studentens aktive deltagelse. I hovedsak brukes den pedagogiske metoden arbeidsmappe der problembasert læring er vektlagt. Den består av oppgaver som er praksisnære, erfaringsbaserte og bygger på tema i læringsmål og emnene. Det vektlegges at både teori og praksis danner en integrert helhet gjennom studiet. Arbeidsformene er bygget på måloppnåelse og sentrale prinsipper i utdanningen. En obligatorisk kartleggingssamtale gjennomføres for å avdekke forventninger og særskilte behov. Andre arbeidsformer er veiledning, forelesninger, seminarer, eksterne forelesninger og ekskursjoner, samtale- og arbeidsgrupper, rollespill og film. Medansvar for egen læring er et pedagogisk prinsipp som det også legges vekt på i studiet. Den digitale plattformen som brukes er Fronter. Tilbyder gir god opplæring til de studentene som trenger det.

Litteraturlisten er delt opp i for hvert emne. Den er oversiktlig og lett å finne frem i.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen vare i ti uker (300 timer). Fagskolen inngår avtale med praksisstedet. Praksisveileder utdypet praksis med læringsutbytte, veiledning, forventninger til student, veileder og lærer, arbeidskrav (arbeidsmappe) og vurderingsform for praksis. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er godt beskrevet i utdanningsplanen. Det skal foretas en helhetlig vurdering av studenten på bakgrunn av tilegnet kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Hvert emne avsluttes med en oppgave som gis karakterer fra A-F. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått.

Tilbyder har også klargjort sentrale prinsipper i utdanningen. Disse er helhetlig omsorg, brukerperspektiv og tverrfaglighet.

Studieplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet, deretter læringsutbytte, beskrivelse av opptakskrav og organisering av studiet. Vurdering og eksamen beskrives deretter. Tilslutt utdypes det faglige innholdet i utdanningen.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbytte er tydelig og oversiktlig beskrevet for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hvert enkelt emne (jf. kriterium 7). Se vurderingene under disse kriteriene.

Det samlede omfanget og fagskolepoeng, vurderes til å være realistisk i forhold til innholdet i utdanningen. Det må beskrives hvor mange timer det forventes at studenten skal bruke på studiet som helhet. Det må også beskrives hvor mange timer det er beregnet å ha lærerstyrt undervisning, selvstudie og gruppeoppgaver i hvert emne. Det må i tillegg opplyses om hvor mye veiledning studenten har rett på individuelt og i grupper.

De ulike arbeidsformene er godt beskrevet i utdanningsplanen. Det er også beskrevet hvilke læringsformer og arbeidskrav studentene vil møte under hvert emne. Dette er med på å gjøre det oversiktlig for studentene.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Utdanningsplanen fremstår som veldig oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Den er svært nær den nasjonale planen som studiet bygger på. Den er logisk bygd opp, og lett å finne frem i. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i utdanningsplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive hvor mange timer det forventes at studenten skal bruke på studiet som helhet.
- beskrive hvor mange timer det er beregnet å ha lærerstyrt undervisning, selvstudie og gruppeoppgaver i hvert emne.
- opplyse om hvor mye veiledning studenten har rett på individuelt og i grupper.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og godt i utdanningsplanen, se kriterium 6.

Det vises til overordnede mål og læringsutbytte for utdanningen beskrives som helhet i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne listet opp forventet læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, se kriterium 2.

Det faglige innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i punktene med læringsutbyttebeskrivelser, og innholdet er systematisk listet opp under hovedpunkter i hvert emne.

I tillegg til generell og spesifikk kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid, er tema som relasjonskompetanse, helsefremmende og forebyggende tiltak, og brukerens aktive deltakelse for å bedre egen helse aktuelle tema som knyttes til mål for læringsutbytte.

Utdanningsplanen vektlegger både psykisk helsearbeid og rusarbeid. Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som bakgrunn for utdanningen.

Det er beskrevet arbeidsformer der bruk av mappe og problembasert læring er vektlagt.

Vurdering

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler de forventede læringsutbyttebeskrivelser som er satt for utdanningen. Både læringsutbytte og innhold er godt og tydelig formulert. Vi mener det er sammenheng mellom forventet læringsutbytte og innhold i planen. Både læringsutbytte og innhold er i samsvar med den nasjonale planen.

Innholdet gjenkjennes i beskrivelsene av læringsutbytte og det er samsvar mellom det tilbyr innledningsvis i utdanningsplanen skriver om utdanningens relevans og læringsutbyttet. Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Arbeidsformene legger opp til studentaktivitet og ansvar for egen læring og vil også kunne være med å støtte innlæring i forhold til forventet læringsutbytte.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens mål og innhold.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

7.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksis er kort beskrevet i utdanningsplanen hvor vurdering og læringsutbytte er beskrevet, og det er lagt ved et vedlegg for praksis/prosjektarbeid. Her beskrives praksis med arbeidsmapper, veiledning og forventninger til student, praksisveileder og lærer. Praksisveileder skal ha tilsvarende fagskoleutdanning eller høyere utdanning.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen vare i ti uker (300 timer). Fravær ut over 10 % fører til ikke bestått. Det er ikke klargjort når i studiet praksisen skal gjennomføres eller hvem som skaffer praksisplasser.

Det skal gjennomføres en målsettingssamtale og en underveisvurdering med student, veileder og faglærer. Det gjennomføres fortløpende vurdering og en sluttvurderingssamtale med student og praksisveileder. Det er lagt ved skjema for underveis- og sluttvurdering.

Vurdering

Vi mener praksisveilederen i stor grad er oversiktlig og tydelig beskriver praksisstudiet. Arbeidsmappene er godt beskrevet.

Det må klargjøres at tilbyder i siste instans har ansvaret for å skaffe praksisplasser. Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må komme frem i studieplanen, slik at studentene har denne informasjonen lett tilgjengelig.

Det må klargjøres når i studiet praksis skal gjennomføres, og dette bør ikke være for tidlig.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at tilbyder i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- klargjøre når i studiet praksis skal gjennomføres.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Det er lagt ved en tabell for undervisningspersonell tilknyttet studiet samt kravspesifikasjon til undervisningspersonellets kompetanse.

Tabellen viser at faglærerne har utdanning som sykepleiere med tilleggsutdanning innen blant annet psykologi, psykisk helsearbeid og psykososialt arbeid. Av yrkeserfaring kommer det frem at de har bred erfaring fra ulike områder, bortsett fra rusarbeid.

Alle har praktisk pedagogisk utdanning og lærererfaring, samt digital kompetanse.

Kravspesifikasjonen sier noe om formelle krav og at det er ønskelig med videreutdanning innen de fagspesifikke emnene.

Det vises også til at skolen har avtaler med eksterne forelesere fra ulike institusjoner og miljø.

Vurdering

Tabellen viser at undervisningspersonell tilknyttet studiet innehar utdanning som tilfredsstillende NOKUTs krav. Vi mener at det er helt nødvendig med kompetanse fra det fagspesifikke området, enten med videreutdanning eller yrkeserfaring, for å kunne relatere innholdet til yrkeslivet. Vi savner utdanning eller yrkeserfaring fra rusarbeid i tabellen over det faste undervisningspersonell, men vi ser at tilbyder har avtaler med eksterne forelesere, også fra rusfeltet, som kommer inn og fyller dette behovet. Det synes vi er bra og nødvendig for å gjøre studiet mest mulig praksisnært.

Kvalitetskravene til undervisningspersonell sier noe om at det er ønskelig med videreutdanning, men ikke et krav. Yrkeserfaring fra de fagspesifikke områdene, står heller ikke oppnevnt som et krav. Dette mener vi er viktig for å sikre at undervisningen knyttes opp til, og relateres til, dagens yrkesfelt, og vi mener tilbyder må ha med en av delene som et krav i sin kravspesifikasjon.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må stille krav om relevant yrkeserfaring og/eller fagspesifikk videre-/tilleggsutdanning fra begge fagområdene i kravspesifikasjonen.

7.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- forandre navnet på utdanningen.
- beskrive hvor mange timer det forventes at studenten skal bruke på studiet som helhet.
- beskrive hvor mange timer det er beregnet å ha lærerstyrt undervisning, selvstudie og gruppeoppgaver i hvert emne.
- opplyse om hvor mye veiledning studenten har rett på individuelt og i grupper.
- sikre at alle får praksis hvor de møter utfordringer knyttet til begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at tilbyder i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- klargjøre når i studiet praksis skal gjennomføres.
- stille krav om relevant yrkeserfaring og/eller fagspesifikk videre-/tilleggsutdanning fra begge fagområdene i kravspesifikasjonen.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

7.2 Tilsvarende

NOKUT mottok 17. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tillegsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

7.2.1 Søkerens tilbakemelding

SØRLANDETS
FAGSKOLE

07.02.2014

Søkers tilbake melding på sakkyndig vurdering av utdanningsplan for psykisk helsearbeid og rusarbeid ved Sørlandets fagskole

Endringer i studieplanen vises i *kursiv*

7.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

7.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

Studieplanen er endret

Utdanningsplan for Psykisk helsearbeid og rusarbeid ved Sørlandets fagskole

Se forside

7.3 Faglig innhold

7.3.1 Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Beskrivelse av antall timer til undervisning, veiledning, selvstudie.

Studieplanen er endret. Se s. 9

Studiet gjennomføres med 2 dager pr/ uke og følger skoleruta for videregående skole.

Oversikt over antall timer det forventes at studenten bruker på studiet.

Emne Fulltid	Antall uker deltid over 2 år	Timer tilrettelagt undervisning	Timer til veiledning individuelt/ gruppe	Veiledet praksis/ prosjekt	Timer pålagte selvstudier	
<i>Emne 1: 7 uker</i>	<i>14 uker</i>	<i>156</i>	<i>12</i>		<i>98</i>	<i>266</i>
<i>Emne 2: 4 uker</i>	<i>8 uker</i>	<i>112</i>	<i>6</i>		<i>34</i>	<i>152</i>
<i>Emne 3: 7 uker</i>	<i>14 uker</i>	<i>166</i>	<i>10</i>		<i>90</i>	<i>266</i>
<i>Emne 4: 5 uker</i>	<i>10 uker</i>	<i>120</i>	<i>8</i>		<i>62</i>	<i>190</i>
<i>Emne 5: 7 uker (fordypning)</i>	<i>14 uker</i>	<i>42</i>	<i>8</i>		<i>230</i>	<i>280</i>
<i>Totalt 30 uker</i>	<i>60 uker</i>	<i>596</i>	<i>44</i>		<i>514</i>	<i>1154</i>
<i>Praksis – 10 uker</i>	<i>Praksis = 10 uker fulltid</i>	<i>14</i>	<i>18</i>	<i>300</i>	<i>80</i>	<i>412</i>
<i>Totalt inkludert praksis</i>	<i>70 uker</i>	<i>610</i>	<i>62</i>	<i>300</i>	<i>594</i>	<i>1566</i>

Adresse:
Lillesandsvegen 39
4877 Grimstad

Telefon: 37402700
Telefaks: 37402705

E-post: dahlske@dahlske.vgs.no
www.dahlske.vgs.no

7.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

7.4.1 Praksis (kriterium 10)

Studieplanen er endret, se. S 22

Praksis gjennomføres etter modul 3. Praksis er en obligatorisk del av studiet og en viktig metode for å oppnå utdanningens målsetting. Praksis skal utgjøre ti uker. Innholdet i praksistiden skal være relatert til innholdet i grunnlags- og fordypningsemnene. *Studenten skal i praksis møte utfordringer knyttet til både psykisk helsearbeid og rusarbeid. Skolen har ansvar for å skaffe godkjente praksisplasser.* Studentene skal ha faglig veiledning og oppfølging av praksisveileder og faglærer med tilsvarende eller høyere utdanning.

7.4.2 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

Kravspesifikasjon til undervisningspersonalets kompetanse i psykisk helsearbeid og rusarbeid ved Sørlandets Fagskole, Grimstad

Utdanning:

- *Minimum høyskole/ universitetsutdanning*
  - *Sykepleier*
  - *Vernepleier*
  - *Annen høyere utdanning kan komme i betraktning*
- *Kompetanse innen digitale verktøy*
- *Pedagogisk utdanning*
  - *Evt. å forplikte seg til å starte på pedagogisk utdanning innen to år etter ansettelse*

I tillegg kreves det at undervisningspersonalet må ha relevant etter/ videre utdanning eller relevant yrkeserfaring innen

- *Psykisk helsearbeid og rusarbeid*

For å få et mer utfyllende og praksisnært studie benytter Sørlandets fagskole eksterne forelesere. Skolen har i tillegg avtaler med aktuelle fagmiljøer hvor det foretas ekskursjoner og benytter seg også av aktuelle kurs i regi av Fylkesmannen i Aust – Agder.

7.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Kriterium 1

Navnet er forandret og er nå i tråd med NOKUTs reglement.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Tilbyder har nå beskrevet hvor mange timer det forventes at studenten skal bruke på studiet som helhet, og hvor mange timer det er beregnet å ha lærerstyrt undervisning, selvstudie og gruppeoppgaver i hvert emne. De viser også hvor mye veiledning studenten har rett på. Dette er oversiktlig lagt inn i et skjema som nå er tilgjengelig i utdanningsplanen.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksis (kriterium 10)

Alle punkter er nå rettet opp og satt inn i utdanningsplanen. Det er gjort på en tydelig og god måte. Det gjelder både når praksis skal gjennomføres, at skolen har ansvar for praksisplasser og at studenten skal møte begge brukergrupper.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

I tilsvaret oppgir tilbyder å ha endret kravene til undervisningspersonell slik at relevant yrkeserfaring og/eller fagspesifikk videre-/tilleggsutdanning fra begge fagområdene psykisk helsearbeid og rusarbeid nå er synliggjort. Det er ikke lagt ved ny kravspesifikasjon, men vi forutsetter at denne oppdateres i henhold til informasjonen som er oppgitt i tilsvaret.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

7.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedsbasert, ved Sørlandets fagskole, som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 2. september 2013 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for lærestedet Sørlandets fagskole ved Dahlske videregående skole.

8 Fagskolen i Vestfold

8.1 Sakkyndig vurdering

8.1.1 Oppsummering

Vi mener tilbyder har laget en god og oversiktlig studieplan som er lett å lese. Våre kommentarer er i stor grad knyttet til praksis. Vi syns det undervisningspersonell tilbyder har knyttet seg til, samlet sett har meget gode kvalifikasjoner som vi tror vil bidra til å gjøre undervisningen relevant og praksisnær.

8.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Fagskoleutdanning psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er ikke helt det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger på NUFHOs plan. Utdanningen erstatter den tidligere «Fagskoleutdanning psykisk helsearbeid»

Vurdering

NOKUT tillater ikke å bruke ordet «fagskoleutdanning» i navnet, da dette er en beskrivelse av utdanningen. Navnet må derfor forandres.

Komiteen foreslår å kalle utdanningen «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Navnet er da dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må forandre navnet på utdanningen.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnede hovedmål for utdanningen, læringsutbytte for studiet som helhet samt konkretisert læringsutbytte i de enkelte emnene. Dette er også gjort for fordypningsarbeidet. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det er beskrevet læringsutbytte for praksis, men her er det ikke delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten har kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning. Studenten har fordypet seg i et selvvalgt tema.

Ferdighet

Etter fullført utdanning kommuniserer studenten profesjonelt med pasienter/brukere, arbeider helsefremmende og bidrar til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, bruker sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivaretar individuelle behov og samarbeider med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten deltar i kartlegging av behov og iverksetting av tiltak samt bidrar til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten skal kunne kommunisere profesjonelt, og holde seg faglig oppdatert og delta i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Generell kompetanse beskrives i punkter som at studenten identifiserer etiske utfordringer og dilemmaer, reflekterer og anvender sin kunnskap og deltar i faggrupper. Studenten ivaretar brukermedvirkning og behovet for meningsfull aktivitet. Studenten er bevisst egen og andres kompetanse og har utviklet sin kreativitet og sitt mot og forvalter denne kompetansen.

I hvert emne er det beskrevet tydelig læringsutbytte som igjen er inndelt i delmål for nettopp dette emnet.

Vurdering

Det er beskrevet hovedmål for utdanningen som helhet. Læringsutbyttebeskrivelsene er godt beskrevet i studieplanen, både som overordnede beskrivelser for hele utdanningen, og som konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne. De er oversiktlige satt opp og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Siden det er inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i de andre emnene anbefaler vi at tilbyder foretar en slik inndeling også for praksis.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med den nasjonale planen og er tydelige. Det er også satt opp delmål i hvert emne som utdyper hva studenten skal sitte igjen med.

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og bygger på opplæring innen helse- og oppvekstfaglig utdanning på videregående nivå.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør dele inn læringsutbytte i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse også for praksis.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder viser i studieplanen til at helse- og omsorgssektoren står overfor store utfordringer i årene fremover. Sykdomsbildet har endret seg og helsepersonell møter i større grad personer med sammensatte lidelser innenfor rus og psykiatri.

Tilbyder henviser til blant annet Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006) som fokuserer på fem strategier for å møte dagens omsorgsutfordringer der blant annet kompetanseheving og samhandling er med. Kompetanseløftet 2015 retter spesielt søkelyset mot å øke andelen helsefaglig grunn- og videreutdanning med kompetanse på videregående- og høyskolenivå, som nødvendig tiltak for å håndtere de mange utfordringene i kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Samhandlingsreformen medfører utfordringer for kommunene i forhold til samhandling og nødvendig kompetanse. Disse føringene oppgis å være innarbeidet i tilbyders studieplan.

Tilbyder viser til lov om kommunale helse- og omsorgstjenester som også omfatter rus- og psykisk helsetjeneste, og til nye nasjonale retningslinjer for utredning, behandling og oppfølging av personer med ROP-lidelser.

Vurdering

Vi mener at utdanningens relevans for nærings- og samfunnsliv og for utviklingen innen yrkesfeltet er godt beskrevet fra tilbyders side. De viser til reformer, planer og lovendringer og begrunner det med hvordan fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid kan være med og møte disse utfordringene og behovene for kompetanse.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

8.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen studieplan.

Navnet, «Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes ikke helt konsekvent i studieplanen. I headingen står det «Psykisk helsearbeid og rusarbeid», mens det i teksten står «Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid».

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hvert av de fem emnene. De utdypes i studieplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i fem emner i tillegg til praksis, og det tilbys som et deltidsstudium over to år. Tilbyder har laget en oversikt over hvor mange uker som skal brukes på hvert emne. Hvert av emnene angis også med fagskolepoeng, 60 til sammen. Det er forventet at studenten vil bruke 1600 timer til sammen på studiet. Det er også beskrevet hvor mange timer det gis undervisning i hvert emne, og hvor mye veiledning studentene har krav på. I tillegg er det gitt en oversikt over alle studiekrav.

Det faglige innholdet i studiet er oversiktlig og tydelig beskrevet og utdypet med både læringsutbytte, delmål, sentrale temaer, litteratur, mappekrav og vurdering.

Et overordnet prinsipp i studiet er studentens egenaktivitet. Arbeidsformene relateres til studentenes egne erfaringer, problemstillinger fra praksisfeltet generelt og sentral teori. Å aktivisere studentenes egne tanker, kunnskaper og erfaring er sentralt i studiet. Det kreves at studenten tar ansvar for egen læring.

Den teoretiske undervisningen gjennomføres ved forelesninger, rollespill, gruppearbeid, prosjektarbeid, samarbeidslæring, diskusjoner, veiledning i forhold til mappekrav, studiebesøk og selvstudier. Det blir brukt mappevurdering. Dette er godt beskrevet. E-læringsplattformen som brukes er It's Learning. Det vil gis opplæring i denne for de studentene som har behov for det.

I tillegg til at tilbyder har beskrevet litteraturen under hvert emne, er denne samlet i en egen presentasjon. Litteraturlisten er delt i to, én del med obligatorisk litteratur, og én del med anbefalt litteratur.

Praksisen er beskrevet der det er naturlig i studieplanen. Det er i tillegg lagt ved en praksishåndbok som er generell for alle helsefagene til tilbyder. Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen vare i ti uker. Praksisplassene skal godkjennes av skolen. I praksishåndboken utdypes praksis med mål, organisering, læringsmåter, veiledning, arbeidskrav og vurderingsform og kriterier for praksis. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er godt beskrevet i utdanningsplanen. Det brukes karakterer fra A-F. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått.

Studieplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet, deretter mål og læringsutbytte, beskrivelse av opptakskrav og organisering av studiet. Arbeidsformer, vurdering og eksamen beskrives deretter. Tilslutt utdypes det faglige innholdet i utdanningen.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1. Navnet bør være konsekvent i studieplanen.

Læringsutbytte er tydelig og oversiktlig for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hvert emne (jf. kriterium 7). Se vurderingene under disse kriteriene.

Det er godt beskrevet hvor mye tid studenten vil få undervisning og veiledning i hvert emne. Det er også skissert hvor mange uker som brukes på hvert emne. Det er ikke beskrevet hvor mange

fagskolepoeng hvert emne er, dette må gjøres. Det samlede omfanget, altså antall timer og uker, vurderes til å være realistisk i forhold til innholdet i utdanningen.

De ulike arbeidsformene er greit beskrevet i utdanningsplanen. Det er beskrevet hvilke læringsformer og arbeidskrav studentene vil møte under hvert emne. Dette er med på å gjøre det oversiktlig for studentene.

Litteraturen er oversiktlig beskrevet og vurderes til å være relevant og oppdatert.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Utdanningsplanen fremstår som oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Den er logisk bygd opp, og lett å finne frem i. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i utdanningsplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må skrive i studieplanen hvor mange fagskolepoeng hvert emne gir.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og greit i studieplanen, se kriterium 6.

Det beskrives læringsutbytte for utdanningen som helhet i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne listet opp forventet læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, se kriterium 2.

Det faglige innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i punktene med læringsutbyttebeskrivelser, og innholdet er systematisk listet opp under hovedpunkter i hvert emne. Hovedpunktene er igjen delt inn i underpunkter.

Studieplanen vektlegger både psykisk helsearbeid og rusarbeid. Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som bakgrunn for utdanningen.

Det er beskrevet arbeidsformer som tar utgangspunkt i aktiv deltakelse fra studentene og som relateres til studentenes erfaringer, praksis, utfordringene i arbeidslivet og sentral teori.

Vurdering

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler de forventede læringsutbyttebeskrivelser som er satt for utdanningen. Både læringsutbytte og innhold er detaljert og tydelig formulert. Vi mener det er sammenheng mellom forventet læringsutbytte og innhold i planen.

Innholdet gjenkjennes i beskrivelsene av læringsutbytte og det er samsvar mellom det tilbyder skriver som begrunnelse for studiet og læringsutbyttet. Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Arbeidsformene krever studentaktivitet, og vi syns det er bra at tilbyder har en bevissthet på at arbeidsformene skal være knyttet til både studentenes erfaringer, praksis og arbeidslivsutfordringer og sentral teori.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens mål og innhold.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

8.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksisen er beskrevet i studieplanen der det er naturlig. I tillegg er det lagt ved en praksishåndbok som gjelder for alle de helsefaglige utdanningene til tilbyder. Her utdypes praksis med mål, varighet, veiledning, læringsmåter, arbeidskrav, rollefordeling og forventninger, organisering og vurderingsform for praksis. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis gjennomført som prosjekt på egen arbeidsplass.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være i ti uker à 35 timer. I studieplanen står det ti uker à 28 timer. Det beskrives at praksis skal gjennomføres mot slutten av studiet, etter emne 4. Ved fravær utover 10 %, vil praksisen bli «ikke godkjent». Det beskrives godt hvilket ansvar student, veileder og faglærer har. Det skal gjennomføres en midtevaluering og en sluttevaluering med student, veileder og faglærer. Det er lagt ved skjema for midt- og sluttevaluering, men det er ikke skrevet noe om krav til disse samtalene hverken i studieplanen eller praksishåndboken.

Det er ikke skrevet noe om hvem som har ansvar for å skaffe praksisplasser.

Vurdering

Vi mener praksisheftet i stor grad er oversiktlig og godt beskriver praksisstudiet. Det er konkret og grundig og vurderes til å være en god hjelp for studentene i praksis.

Det er tynt beskrevet hva som er spesielt for praksisen i dette studiet. Under læringsutbytte i studiehåndboken (side 29), må det komme frem hva som hører inn under kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det må også vises hva som er spesielt vektlagt for studentene som omhandler psykisk helse- og rusarbeid. Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer

at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må komme frem i studieplanen, slik at studentene har denne informasjonen lett tilgjengelig.

Tilbyder må være konsekvent på hvor mange timer i uken det kreves at studenten skal være i praksis. NUFHO anbefaler et omfang på ti uker à 30 timer.

Det må klargjøres at tilbyder i siste instans har ansvaret for å skaffe praksisplasser, og at disse må godkjennes av tilbyder.

Vi kan ikke finne noe om eventuelle intensjonsavtaler, eller om tilbyder har avtaler allerede i om praksisplasser.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- klargjøre hvor mange timer oppmøte som kreves i praksis.
- utdype læringsutbyttet for denne spesielle utdannelsen.
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- vise til intensjonsavtale eller gjeldene avtaler med aktuelle praksissteder.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder har lagt ved en tabell for undervisningspersonell tilknyttet undervisningstilbudet som viser at de som skal undervise har utdanning som sykepleier med videreutdanning, sosionom og hjelpepleier med videreutdanning/sosionom.

Av yrkeserfaring oppgis det blant annet arbeid innen undervisning, psykiatri, demensomsorg, barnehage, rusarbeid med ungdom og voksne og barnevern.

Alle tre har pedagogiske kvalifikasjoner som pedagogisk seminar eller PPU, og det oppgis at alle har digital kompetanse.

Vi finner ikke at det er lagt ved kravspesifikasjon for undervisningspersonell.

Vurdering

Vi mener undervisningspersonalet samlet sett har gode kvalifikasjoner til å undervise på utdanningstilbudet, både med tanke på formell utdanning og yrkeserfaring. At en av lærerne også har erfaring fra arbeid med barn og unge ser vi som en fordel med tanke på studiets innhold når det gjelder forebyggende arbeid.

For å sikre at undervisningen blir knyttet opp til relevante problemstillinger anser vi det som viktig at personalet samlet har kompetanse både innen rusarbeid og psykiatri. Dette er ivaretatt av tilbyder.

Både pedagogiske kvalifikasjoner og digital kompetanse finnes i den utstrekning tilbudet krever, ifølge tabellen.

Tilbyder må legge ved kravspesifikasjon over hvilke kvalifikasjoner undervisningspersonalet skal ha, da dette er et krav fra NOKUT.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må legge ved kravspesifikasjon.

8.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- forandre navnet på utdanningen.
- skrive i studieplanen hvor mange fagskolepoeng hvert emne gir.
- klargjøre hvor mange timer oppmøte som kreves i praksis.
- utdype læringsutbyttet for denne spesielle utdannelsen.
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- vise til intensjonsavtale eller gjeldene avtaler med aktuelle praksissteder.
- legge ved kravspesifikasjon.

Tilbyder bør dele inn læringsutbytte i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse også for praksis.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

8.2 Tilsvaarsrunde

NOKUT mottok 21. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

8.2.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvar fra Fagskolen i Vestfold

Ang. utkast til rapport – Samlesak. Søknad om vesentlige endringer. Endring av navn fra *psykisk helsearbeid* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*. Saksnr. 13/620

På bakgrunn av utkast til rapport datert 09.12.13, gir NOKUT fagskolen anledning til å komme med tilbakemelding. Vår tilbakemelding følger punktene fra tilsynsrapporten. Det er gjort justeringer i studieplanen og praksishåndboka i tråd med dette. Studieplanen og praksishåndboka følger vedlagt.

Tilbyder må

- **forandre navn på utdanningen (kriterium 1)**

Navnet er endret til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*.

- **skrive i studieplanen hvor mange fagskolepoeng hvert emne gir (kriterium 6)**

Antall fagskolepoeng for hver emne er nå presisert på side 11 i studieplanen, og for hvert emne i oversikten over innholdet i planen (side 18 – 29).

- **klargjøre hvor mange timer oppmøte som kreves i praksis (kriterium 10)**

Praksis gjennomføres over 10 uker, med fire dager (30 timer) i praksis og 1 studiedag (7 timer).

Dette er presisert i studieplanen på sidene 12, 15 og 30 samt på side 4 i praksishåndboka (vedlegg 3 til studieplanene)

- **utdype læringsutbytte for denne spesielle utdannelsen (kriterium 10)**

Denne kommentaren er knyttet til praksis (kriterium 10), da sakkyndig komité vurderer læringsmål (kriterium 1) oppfylt på tilfredsstillende måte.

Mål for praksis

Med utgangspunkt i beskrevet læringsutbytte og delmål for emnene 2, 3 og 4 og i praksisstedets egenart, lager studentene individuelle mål for praksisperioden. Dette er presisert i studieplanen side 14, og på side 4 i praksishåndboka. Læringsutbytte og delmål for emnene 2, 3 og 4 er beskrevet på sidene 18 – 27 i studieplanen. Læringsutbytte for praksis er nå også delt inn i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, og gjengitt på side 29 i studieplanen og i del 2, side 13, i praksishåndboka.

Arbeid med læringsutbytte og individuelle mål

De individuelle målene gjennomgås med praksisveileder og godkjennes av lærerveileder i løpet av andre uke i praksis. Målene gir utgangspunkt for halvtids- og sluttvurdering samtidig som de gir retning for aktiviteter og situasjoner studenten kan eller bør oppsøke for læring.

Gjennom hele praksisperioden leverer studentene ukentlige refleksjonsnotater. Her beskriver de situasjoner eller hendelser, reflekterer over egne reaksjoner og handlinger i situasjonen, viser til og anvender relevant teori og knytter dette til individuelle mål for praksis og til læringsutbytte og mål i studieplanen. Refleksjonsnotatene danner utgangspunkt for veiledningssamtaler med praksisveileder og lærerveileder.

Som en avslutning på praksisperiodene skriver studentene en praksisrapport/prosjektrapport.

Retningslinjene for praksisrapport/prosjektrapport er beskrevet i praksishåndboka.

- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergruppene som utdanningen omfatter, og sette dette inn i studieplanen slik at studentene også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for å skaffe studentene egnede praksisplasser (kriterium 10)

Samlet kommentar for begge punkter over: Dette er nå presisert i studieplanen, side 14, se også kommentar til neste punkt.

- vise til intensjonsavtale eller gjeldende avtaler med praksissteder (kriterium 10)

Skolen har i flere år hatt et godt samarbeid med aktuelle praksisplasser i Vestfold, og har også intensjonsavtale vedrørende samarbeid om praksisopplæring med flere av disse. Flere praksisplasser har sagt at de vil inngå intensjonsavtale med skolen, og vi forventer å få underskrevne avtaler i retur i løpet av januar 2014.

Vedlagt dette tilsvaret følger en oversikt over de praksisplassene vi har samarbeid med, samt kopi av de intensjonsavtalene som er inngått per dd. Oversikten viser hvor mange ganger vi har hatt studenter utplassert på de ulike praksisplassene. Den viser også hvilke brukergrupper de tilbyr tjenestene til. På sidene 14 -15 i studieplanen vises det nå til samarbeid og intensjonsavtaler med praksis

- legge ved kravspesifikasjon (kriterium 12)

Kravspesifikasjon for hvilke kvalifikasjoner undervisningspersonalet skal ha følger vedlagt dette tilsvaret.

Ordlyd:

Kravspesifikasjoner til kvalifikasjoner hos undervisningspersonale

For person som skal være ansatt i undervisningsstilling ved Fagskolen i Vestfold ved fordypningen psykisk helsearbeid og rusarbeid, kreves

1. Helse- eller sosialfaglig høyskoleutdanning, med

- videreutdanning innen psykisk helsearbeid og/eller rusarbeid, og yrkeserfaring fra fagfeltet
- eller
- lang yrkeserfaring fra fagfeltet

Ved tilsetning prioriteres søkere som i tillegg har praktisk pedagogisk utdanning og undervisningserfaring

2. Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid i kombinasjon med yrkesfaglærerutdanning og yrkeserfaring fra fagfeltet.

Vedlegg:

- Studieplan for psykisk helsearbeid og rusarbeid
- Praksishåndbok
- Oversikt over praksisplasser
- Inngåtte intensjonsavtaler med praksisplasser
- Kravspesifikasjon for undervisningspersonalet

2

8.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Kriterium 1

Navnet er nå forandret og i tråd med NOKUTs reglement.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Plan for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Tilbyder har vist hvor mange fagskolepoeng hvert emne har i studieplanen.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksis (kriterium 10)

Tilbyder har nå utdypet på en god måte læringsutbyttet for denne utdanningen, og de har klargjort antall timer i praksis. De viser også hvordan de skal sikre at studentene møter begge brukergrupper i praksis. Det er tydelig, også for studentene, at tilbyder har ansvar for at alle får praksisplass. Tilbyder har også på en god og oversiktlig måte gjort rede for sitt samarbeid med praksisplasser de har brukt over flere år.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

Det er nå lagt ved en kravspesifikasjon som stiller krav til formell utdanning og yrkeserfaring. Søkere med pedagogisk utdanning eller erfaring vil bli foretrukket.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

8.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedsundervisning, ved Fagskolen i Vestfold, som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 3. september 2013 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for lærestedet Horten tekniske fagskole.

9 Fagskolen i Kristiansand

9.1 Sakkyndig vurdering

9.1.1 Oppsummering

Tilbyder har laget en plan der læringsutbytte og innhold henger sammen og tar utgangspunkt i relevante yrkesutfordringer. Våre kommentarer er i hovedsak knyttet til behov for bedre informasjon til studentene i forhold til blant annet tidsbruk og praksis.

9.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er det samme som navnet på den nasjonale planen, *Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid* godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger på NUFHOs plan.

Vurdering

Navnet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» er dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnede mål for studiet inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det er i tillegg konkretisert læringsutbytte i de enkelte emnene. Dette er også gjort for fordypningsarbeidet og for praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i tråd med retningslinjene i kvalifikasjonsrammeverket.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten skal ha kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning.

Ferdighet

Etter fullført utdanning arbeider studenten helsefremmende og bidrar til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, bruker sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivaretar individuelle behov og samarbeider med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten skal kunne kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten skal kunne kommunisere profesjonelt, og holde seg faglig oppdatert og delta i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Generell kompetanse beskrives i punkter som at studenten skal kunne identifisere etiske utfordringer og dilemmaer, reflektere og anvende sin kunnskap og delta i faggrupper. Studenten skal kunne delta i kartlegging og behandling, være bevisst egen og andres kompetanse samt bidra til tverrfaglig samarbeid.

I utdanningsplanen sier tilbyder at utdanningen ligger på tertiært nivå hvor studentene fordyper seg i fagområdene gjennom praktiske og teoretiske studier. Det beskrives også at utdanningen bygger på kompetanse fra videregående skole og erfaring, og at studiet derfor vil både bygge på samt videreutvikle studentens kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse.

Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene er godt beskrevet i studieplanen, både som overordnede beskrivelser for hele utdanningen, og som konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne. De er oversiktlige satt opp i starten av hvert emne og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med den nasjonale planen og er tydelige.

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og er satt opp i tråd med kravene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder har i utdanningsplanen skrevet generelt om utdanningen at den er tenkt å styrke studentenes kompetanse i møte med nye og utvidete arbeidsoppgaver innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Samfunnet er i endring og helsepersonell møter i større grad personer med sammensatte lidelser, og helsetjenesten i kommunene har fått en større andel innbyggere med utfordringer innen rus og/eller psykisk helse.

Det vises til samhandlingsreformen som medfører flytting av arbeidsoppgaver mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten, og til lov om kommunale helse- og omsorgstjenester som begge fører til at kommunehelsetjenesten får et større ansvar og øker kravet om kompetent personell. Tilbyder mener derfor at utdanningen er spesielt relevant for utfordringene i kommunene.

Utdanningen vil gi studentene økt faglig innsikt og handlingskompetanse innen fagområdene psykisk helsearbeid og rusarbeid, samt forståelse for sammenhenger i behandlingsforløpet.

De peker på at Kompetanseløftet 2015 har som mål å skaffe tilstrekkelig personell og at det her legges vekt på fagskoleutdanning som spesielt viktig for å øke kompetansen.

Videre skriver tilbyder i utdanningsplanen at regjeringen har som mål at kommunene skal tilby helhetlige og samordnede tjenester og at flere av oppgavene vil kunne ivaretas av fagskoleutdannet personell.

Vurdering

Vi mener at utdanningens relevans er godt beskrevet fra tilbyders side. De viser til reformer og planer og begrunner hvordan fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid kan være med og møte de nye utfordringene og behovet for kompetanse.

De trekker frem endringene og utfordringene i kommunale helse- og omsorgstjenester og viser til at denne fagskoleutdanningen i psykisk helsearbeid og rusarbeid vil være spesielt aktuell og relevant for kommunene.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

9.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen utdanningsplan. Det ligger ved en egen utdanningshåndbok som beskriver praksis.

Navnet, «Psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes konsekvent i studieplanen.

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hvert av de fem emnene. De utdypes i studieplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i fem emner, i tillegg til praksis og det organiseres som et deltidsstudium over to år. Tilbyder har laget en oversikt over hvor mange uker som skal brukes på hvert emne. Hvert av emnene angis med fagskolepoeng, 60 til sammen. Det er også beskrevet forventet bruk av antall timer på

studiet som helhet, 1620, og til sammen på hvert emne. Det kommer ikke frem hvor mange timer som beregnes på henholdsvis lærerstyrt aktivitet, veiledning eller selvstudie.

Det er gjort rede for sentrale begreper som er knyttet til utdanningen.

Det faglige innholdet i studiet er oversiktlig og tydelig beskrevet og utdypet med både læringsutbytte og sentrale tema. Litteraturlisten er delt opp i to, en del med obligatorisk litteratur og en med anbefalt litteratur. Hovedprosjekt/fordypningsarbeid beskrives i et eget kapittel.

Et utgangspunkt for læringsmetodene på studiet er studentens egenaktivitet og bruk av erfaringsbaserte læringsformer. Studentenes arbeidserfaring er utgangspunktet for dette. Et overordnet prinsipp er ansvar for egen læring ved å aktivisere studentens egne tanker, kunnskaper og erfaringer. Tilbyder skal tilrettelegge for læring og motivere og tilrettelegge/veilede studentene. Det trekkes frem grupper som en sentral metode i utdanningen. Studentene deles inn i grupper som skal være i funksjon gjennom hele studiet. Funksjon og arbeidsform vil veksle avhengig av oppgaver. Det nevnes også at det blir brukt mappevurdering, uten at dette utdypes. Studenten står fritt til å velge flere metoder for å løse oppgavene, som studiebesøk, intervjuer, fotografering, video, rollespill og skriftlig fremstilling. E-læringsplattformen som brukes er It's Learning. Det er ikke beskrevet om det gis opplæring i denne for de studentene som har behov for det.

Litteraturlisten er delt i to, en med obligatorisk litteratur, og en med anbefalt litteratur. Det kommer ikke frem hvilken litteratur som hører til hvilket emne.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen være i ti uker som utgjør 300 timer. Den er delt i to perioder, med fem uker første år, og fem uker andre år. Praksisplassene skal godkjennes av skolen. Det er laget en egen utdanningshåndbok som beskriver praksis med veiledning, krav til praksisveileder, praksis på egen arbeidsplass, oppfølging, organisering og en beskrivelse av krav til hovedprosjektet. Det ligger også ved diverse relevante skjema som brukes i forbindelse med praksis. Under punktet om å ha praksis på eget arbeidssted, kommer det ikke frem noe om at det da skal være som et prosjektarbeid. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis på egen arbeidsplass (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er godt beskrevet i utdanningsplanen. Det skal gis både underveis- og sluttvurdering, både skriftlig og muntlig. Det brukes karakterer fra A-F. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått. Hovedprosjektet vurderes med bokstavkarakter.

Studieplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet og overordnede mål, deretter læringsutbytte, beskrivelse av opptakskrav, begrepsavklaring, utdyping av det faglige innholdet og arbeidsmetoder. Vurdering og eksamen beskrives deretter. Til slutt ligger litteraturlisten. Praksis og hovedprosjekt beskrives som tidligere nevnt i en egen utdanningshåndbok.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbytte er tydelig og oversiktlig for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hvert emne (jf. kriterium 7). Se vurderingene under disse kriteriene.

Det samlede omfanget, altså fagskolepoeng og antall uker, vurderes til å være realistisk i forhold til innholdet i utdanningen. Tilbyder må spesifisere hvor mange undervisningstimer/ lærerstyrt aktivitet

som er knyttet til hvert emne. I tillegg må det spesifiseres hvor mye tid det forventes at studenten skal bruke på gruppearbeid og selvstudie i de ulike emnene.

Det er oversiktlig og avklarende for studentene at det er beskrevet sentrale begreper i utdanningsplanen.

Det hadde vært mer oversiktlig hvis tilbyder hadde samlet mer av informasjonen i den delen som beskriver hvert enkelt emne. Vi tenker da på arbeidskrav, vurderingsform og litteratur tilknyttet hvert emne. Det bør beskrives hvilken litteratur som hører til hvilket emne, da det letter arbeidet og gjør det mer oversiktlig.

De ulike arbeidsformene er noe overfladisk beskrevet i utdanningsplanen. Tilbyder må beskrive bruk av mappevurdering. Dette er en sentral del av vurderingen og må tydeliggjøres. Det kommer ikke frem hvor mye veiledning studenten har krav på hverken enkeltvis eller i gruppe. Dette mener vi må være tydelig for studenten og komme frem i utdanningsplanen.

Det må gjøres tydelig at studentene kan få opplæring/brukerstøtte i læringsportalen It's Learning.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Under kapittel 3 Arbeidsformer, nevnes en startsamtale. Det bør klargjøres i utdanningsplanen hva denne samtalen innebærer. Vi mener den blant annet må avdekke tilrettelegging ved spesielle behov. Det er bra at det legges opp til oppfølgingssamtaler. Det viser at tilbyder ønsker å legge til rette for nært samarbeid og setter studentenes behov høyt.

Utdanningsplanen fremstår som oversiktlig. Den er logisk bygd opp og lett å finne frem i. Emnene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i utdanningsplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive hvor mange timer studentene må beregne på å bruke på studiet som helhet.
- spesifisere antall undervisningstimer som er knyttet til hvert emne. I tillegg må det spesifiseres hvor mye tid det forventes at studenten skal bruke på gruppearbeid og selvstudie i de ulike emnene.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.
- beskrive bruk av mappevurdering.
- beskrive startsamtalet og hva denne skal inneholde.
- beskrive hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis i bruk av It's Learning.

Tilbyder bør

- beskrive hvilken litteratur som hører til hvilket emne.
- samle informasjon om arbeidskrav, vurderingsform og litteratur tilknyttet hvert emne med den faglige oversikten.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og greit i studieplanen, se kriterium 6.

Det beskrives mål for utdanningen som helhet i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne listet opp forventet læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, se kriterium 2.

Det faglige innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i punktene med læringsutbyttebeskrivelser, og innholdet er systematisk listet opp under hovedpunkter i hvert emne. Tilbyder sier i utdanningsplanen at utdanningens tema er relevante for den kompetanseutvikling som utdanningen legger opp til både med tanke på kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Utdanningsplanen vektlegger både psykisk helsearbeid og rusarbeid. Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt i innledningen «Generelt om utdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid».

Tilbyder oppgir at utdanningen fokuserer på et helhetlig behandlingstilbud med flere aktører, der kunnskap om forebygging og aktiv deltakelse i eget liv er grunnleggende elementer i utdanningen.

Det er beskrevet arbeidsformer som oppgis å være knyttet til studentenes erfaringer, praksis, utfordringene i arbeidslivet og sentral teori. Et overordnet prinsipp er å aktivisere studentens egne tanker, kunnskaper og erfaringer knyttet til helsearbeid generelt og psykisk helsearbeid og rusarbeid spesielt. Arbeidsformene er ment å utvikle studentens evne til samarbeid, økt forståelse og respekt for andres arbeid.

Vurdering

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler de forventede læringsutbyttebeskrivelser som er satt for utdanningen. Både læringsutbytte og innhold er oversiktlig og tydelig formulert. Vi mener det er sammenheng mellom forventet læringsutbytte og innhold i planen.

Innholdet gjenkjennes i beskrivelsene av læringsutbytte og det er samsvar mellom det tilbyder skriver innledningsvis i planen «Generelt om utdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid», og læringsutbyttet. Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Arbeidsformene skal stimulere til samarbeid og vi synes det er bra at tilbyder har en bevissthet på at arbeidsformene skal være knyttet til både studentenes erfaringer, praksis og arbeidslivsutfordringer og sentral teori. Vi mener arbeidsformene bør knyttes til /utdypes i hvert emne, da det kan være ulike arbeidsformer som egner seg bedre til å oppnå forventede kvalifikasjoner i de ulike emnene, se også kriterium 6. Dette mener vi også vil gjøre utdanningsplanen mer oversiktlig for studentene.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens mål og innhold.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

9.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Det står kort om praksis i utdanningsplanen, og den beskrives mer i en egen utdanningshåndbok. Her utdypes praksis med veiledning, krav til praksisveileder, praksis på egen arbeidsplass, oppfølging, organisering og en beskrivelse av krav til hovedprosjektet. Det ligger også ved diverse relevante skjema som brukes i forbindelse med praksis. Praksisen kan gjennomføres enten som praksisutplassering på egnet praksisplass, eller som praksis på egen arbeidsplass.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen vare i ti uker à 30 timer. Den deles i to, med fem uker i løpet av tema (emne) 1 og 2, og fem uker i løpet av tema (emne) 3 og 4. Læringsutbytte for både praksis og hovedprosjekt er beskrevet i utdanningsplanen på lik linje med de andre emnene. Det kommer ikke frem noe om krav til oppmøte i praksis.

Det er laget en skjematisk oversikt over de to periodene. Her kommer det frem hva studenten skal gjennom, og hvem som har ansvar for dette. Det kommer lite frem i studieplanen hvem som har ansvar for de ulike aspektene ved praksis.

Det skal gjennomføres en midtveissamtale hvor lærer er med dersom det er fare for stryk, og en sluttevaluering med student, praksisveileder og lærer. Det er lagt ved skjema for praksis som vi er noe usikre på om er for både midt- og sluttevaluering.

Det kommer ikke frem hvem som har ansvar for å skaffe praksisplasser, eller om det er krav til å treffe begge brukergrupper i løpet av praksis.

Vurdering

Vi mener praksisheftet i stor grad er oversiktlig, men noe mangelfullt.

Det må komme frem at hvis studenten skal gjennomføre praksis på egen arbeidsplass, skal dette gjøres som et prosjektarbeid. Dette er aktuelt for de som jobber innenfor psykisk helse eller rus. Prosjektet skal gjennomføres etter fastlagte retningslinjer, og skal bidra til fagutvikling som kommer pasient/bruker til gode, se NUFHOs nasjonale plan. Det er noe vanskelig å se når praksis skal gjennomføres, da det står likt ulikt forskjellige steder. Dette må gjøres tydelig.

Det bør også tydeliggjøres at fravær over 10 % i praksis fører til «ikke bestått». Dette er normen, og praksis er så sentralt i utdannelsen at studenten må få med seg nok. Dette gjelder spesielt når praksis er delt i to, og studenten kun har fem uker til rådighet i hver praksisperiode.

For å gjøre det lettere både for veileder og student vil vi foreslå at det skisseres hvilke konkrete ansvarsområder henholdsvis lærer, student og veileder har under praksis. Dette kan lette arbeidet og gjøre det mer forutsigbart.

Det må også klargjøres at tilbyder i siste instans har ansvaret for å skaffe praksisplasser, og at disse må godkjennes av tilbyder.

Tilbyder må påse at studenten får praksis på institusjoner som innebærer at studenten møter utfordringer både innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må komme frem i studieplanen, slik at studentene har denne informasjonen lett tilgjengelig.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- beskrive praksis gjennomført som prosjektarbeid på egen arbeidsplass.
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- være tydelig på når praksis skal gjennomføres.

Tilbyder bør

- tydeliggjøre at fravær over 10 % i praksis fører til «ikke bestått».
- lage en oversikt over ansvarsområder henholdsvis lærer, student og veileder har under praksis.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder har lagt ved en tabell for undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet som viser at alle lærerne har utdanning som sykepleier, og i tillegg har en av dem videreutdanning innen rus, en i familierapi og en er spesialsykepleier.

Alle har pedagogiske kvalifikasjoner tilsvarende PPU, samt digital kompetanse.

De har en lang samlet yrkeserfaring som omhandler rehabilitering, psykiatri og familierapi.

Kravspesifikasjonen som er lagt ved sier at lærere på linjefag må ha utdanning med bachelorgrad fra aktuelt fagområde samt relevant praksis og pedagogisk utdanning.

Vurdering

Vi mener undervisningspersonalet tilknyttet utdanningstilbudet samlet har kompetanse og kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

9.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- beskrive hvor mange timer studentene må beregne å bruke på studiet som helhet.
- spesifisere antall undervisningstimer som er knyttet til hvert emne. I tillegg må det spesifiseres hvor mye tid det forventes at studenten skal bruke på gruppearbeid og selvstudie i de ulike emnene.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.
- beskrive hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis i bruk av It's Learning.
- beskrive bruk av mappevurdering.
- beskrive start samtalen og hva denne skal inneholde.
- beskrive praksis gjennomført som prosjektarbeid på egen arbeidsplass.
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.
- være tydelig på at skolen har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.
- være tydelig på når praksis skal gjennomføres.

Tilbyder bør

- beskrive hvilken litteratur som hører til hvilket emne.
- samle informasjon om arbeidskrav, vurderingsform og litteratur tilknyttet hvert emne med den faglige oversikten.
- tydeliggjøres at fravær over 10 % i praksis fører til «ikke bestått».
- lage en oversikt over ansvarsområder henholdsvis lærer, student og veileder har under praksis.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

9.2 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 21. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 5. februar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

9.2.1 Søkerens tilbakemelding

Fagskolen i Kristiansand

Tilsvar for Fagskolen i Kristiansand

I arbeidet med å oppdatere utdanningsplanen endret byttet vi rekkefølge på kapittel 2 og 3. Det er for øvrig gjort tekstlige endringer både i utdanningsplan og utdanningshåndbok.

Må krav kriterium 6

Timer totalt og fordelt på undervisning, veiledning og selvstudie

Oppdatert utdanningsplanens kapittel 1.4. Totalt timetall for utdanningen angitt til 1620 timer. Omfanget fordeler seg på emner, og igjen på undervisning, praksis, gruppe/ veiledning, individuell veiledning og selvstudie innenfor hvert emne.

Bruk av mappevurdering

Mappevurdering som metode er beskrevet i utdanningsplanens kapittel 2. Dette har medført oppdatering av relatert tekst i utdanningsplanen og utdanningshåndboka.

Innhold i startsamtalet

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 2 avsnitt 4 med beskrivelse av oppstartsamtalet.

Opplæring/brukerstøtte studenten gis i bruk av It's learning

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 2 avsnitt 8 med informasjon om opplæring/ brukerstøtte.

Bør krav kriterium 6

Hvilken litteratur hører til hvilket emne?

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 6. Litteraturen er delt etter emne.

Informasjon om arbeidskrav og vurderingsform

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 4. Arbeidskrav og vurdering er beskrevet under hvert emne.

Må krav kriterium 10

Praksis gjennomført som prosjektarbeid på egen arbeidsplass

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 4.5.2 og Utdanningshåndbok kapittel 1.4 tydeliggjør krav til praksis som gjennomføres på egen arbeidsplass.

Sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 4.5.3 angir krav til praksisplass som gir innsikt i/ erfaring med begge brukergrupper.

Skolens ansvar for at alle studenter får praksisplass

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 4.5.3 presiserer at skolen har ansvar for å skaffe praksis for alle studentene.

Når skal praksis gjennomføres

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 4.5.1 forteller når praksis skal gjennomføres. Dette fremgår også av tabell i kapittel 1.4.

Bør krav kriterium 10

Fravær over 10 % i praksisperioden

Oppdatert Utdanningsplanen kapittel 4.5.1 avsnitt 2 tydeliggjør at fravær over 10 % fører til ikke bestått praksis.

Ansvarsområder under praksis

Oppdatert Utdanningshåndbok kapittel 1.8 viser studentens, veileders og faglærers ansvar i praksis.

9.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyder har gjort en stor jobb med å revidere både utdanningsplan og utdanningshåndbok. Disse fremstår nå som gjennomarbeidet, og vi ser at alle punkter vi har hatt kommentarer på, har blitt rettet opp. Vi mener disse nå inneholder det som er viktig og fremstår oversiktlig og brukervennlig for studentene. Vi synes dere har gjort en god jobb.

Ja, kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

9.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningene *psykisk helsearbeid* og *rus- og avhengighetsproblematikk* til *psykisk helsearbeid* og *rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedsundervisning, ved Fagskolen i Kristiansand, som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 3. september 2013 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for lærestedet Fagskolen i Kristiansand.

10 Lukas Stiftelsen

10.1 Sakkyndig vurdering

10.1.1 Oppsummering

Vi synes dette er en oversiktlig og godt gjennomarbeidet søknad. Det er tydelig at tilbyder har fokus på studentene, og planen bærer preg av å være tett opp til den nasjonale planen, noe vi synes er bra.

10.1.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen danningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet som presenteres i søknaden er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Tre fagspesifikke moduler tar utgangspunkt i tema i forhold til arbeid med mennesker med psykiske og/eller rusrelaterte utfordringer. Kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid, fagspesifikk kunnskap om brukergruppene samt behandlingstiltak, oppfølging og koordinering er hovedpunkter her. Etter endt utdanning vil studentene ha spesifikk kompetanse innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, og navnet er således dekkende for studiets innhold og den yrkeskompetansen studiet gir.

Vurdering

Målgruppen er mennesker med psykiske og/eller rusrelaterte utfordringer. Endringer i lovverk, samfunn og innhold i yrkesutøvelsen medfører at helse- og omsorgspersonell i større grad har fått ansvar i forhold til brukere/pasienter og pårørende som har med psykiske og/eller rusrelaterte utfordringer. Vi viser til Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten (2005-2015) som vektlegger både styrking av bruker gjennom brukermedvirkning og styrking av utøver. I Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009) og i Stortingsmelding nr. 44 (2008-2009) er fagskoleutdanning omtalt som en viktig del av utdanningstilbudet. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er etter vår vurdering godt kjent i denne sektoren og i samfunnet generelt og gjenspeiler hovedinnholdet i utdanningen. Vi vurderer navnet på utdanningstilbudet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» som dekkende for det innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnet læringsutbytte for studiet inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det er i tillegg konkretisert læringsutbytte i de enkelte emnene. Dette er også gjort for fordypningsarbeidet og for praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i tråd med retningslinjene i kvalifikasjonsrammeverket. Planen forholder seg til disse føringene, og behandling og oppfølging av ROP-lidelser betraktes som en oppgave både for det psykiske helsevernet og for rusbehandlingen, samt for kommunale-, omsorgs- og oppfølgingstjenester (studieplanen side 3). Kommunale tjenester har fått en viktigere funksjon, og her er det aktuelle arbeidsplasser for studentene etter endt utdanning. Lukas Fagskole ønsker å betone det praksisnære og yrkesrettede perspektiv på utdanningen gjennom læringsutbyttebeskrivelsene. Utdanningstilbyder beskriver at rammene for denne studieplanen er gitt i læreplanen for fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid, utarbeidet og godkjent av NUFHO høsten 2012. Studietilbudet reflekterer et studieprogram som har som ambisjon å gi studentene et godt grunnlag til å jobbe selvstendig etter endt utdanning.

Kunnskap

Her tas det utgangspunkt i at studenten skal ha kjennskap til verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning.

Ferdighet

Etter fullført utdanning arbeider studenten helsefremmende og bidrar til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse. De skal bruke sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivareta individuelle behov og samarbeide med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten skal kunne kartlegge behov og iverksette tiltak samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten skal kunne kommunisere profesjonelt, holde seg faglig oppdatert og delta i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Generell kompetanse beskrives i punkter som at studenten skal kunne identifisere etiske utfordringer og dilemmaer, reflektere og anvende sin kunnskap og delta i faggrupper. Studenten skal kunne delta i kartlegging og behandling, være bevisst egen og andres kompetanse samt bidra til tverrfaglig samarbeid.

I utdanningsplanen sier tilbyder at utdanningen ligger på tertiært nivå hvor studentene fordyper seg i fagområdene gjennom praktiske og teoretiske studier. Det beskrives også at utdanningen bygger på kompetanse fra videregående skole og erfaring, og at studiet derfor vil både bygge på og videreutvikle studentens kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse.

Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene er godt beskrevet i studieplanen, både som overordnede beskrivelser for hele utdanningen, og som konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne. De er oversiktlig satt opp i starten av hvert emne og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og er satt opp i tråd med kravene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Tilbyder har i utdanningsplanen skrevet generelt om utdanningen at den er tenkt å styrke studentenes kompetanse i møte med nye og utvidete arbeidsoppgaver innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Samfunnet er i endring og helsepersonell møter i større grad personer med sammensatte lidelser, og helsetjenesten i kommunene har fått en større andel innbyggere med utfordringer innen rus og/eller psykisk helse.

Det vises til samhandlingsreformen som medfører flytting av arbeidsoppgaver mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten, og til lov om kommunale helse- og omsorgstjenester som begge fører til at kommunehelsetjenesten får et større ansvar og øker kravet om kompetent personell. Tilbyder mener derfor at utdanningen er spesielt relevant for utfordringene i kommunene.

Utdanningen vil gi studentene økt faglig innsikt og handlingskompetanse innen fagområdene psykisk helsearbeid og rusarbeid, samt forståelse for sammenhenger i behandlingsforløpet.

Tilbyder peker på at Kompetanseløftet 2015 har som mål å skaffe tilstrekkelig personell og at det her legges vekt på fagskoleutdanning som spesielt viktig for å øke kompetansen.

Vurdering

Vi mener at utdanningens relevans er godt beskrevet fra tilbyders side. De viser til reformer og planer og begrunner hvordan fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid kan være med og møte de nye utfordringene og behovet for kompetanse.

De trekker frem endringene og utfordringene i kommunale helse- og omsorgstjenester og viser til at denne fagskoleutdanningen i psykisk helsearbeid og rusarbeid vil være spesielt aktuell og relevant for kommunene.

Tilbyder skriver i utdanningsplanen at regjeringen har som mål at kommunene skal tilby helhetlige og samordnede tjenester og at flere av oppgavene vil kunne ivaretas av fagskoleutdannet personell.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

10.1.3 Faglig innhold

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- «være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen studieplan. Denne er logisk bygget opp med en innledende del med forventet læringsutbytte og relevans for utdanningen. Videre kommer hvordan utdanningen er organisert, og en oversikt over innholdet. Så kommer en beskrivelse av opptakskrav og organisering av studiet, deretter vurderingsformer og eksamen. Sist utdypes selve innholdet i utdanningen.

Navnet, «Psykisk helsearbeid og rusarbeid», brukes konsekvent i studieplanen.

Læringsutbyttet er beskrevet både for studiet som helhet, og under hver av de fem modulene. Det er også beskrevet læringsutbytte for praksis. De er utdypet i studieplanen og delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er delt inn i fem emner i tillegg til praksis, og det er estimert at studenten skal bruke 1523 timer over to år (som et deltidsstudium). Det er nevnt hvor mange fagskolepoeng hver av modulene tilsvarer i oversikten over studiets innhold. Her er også beskrevet hvor mange timer studentene får undervisning i hvert emne, og hvor mange timer som er beregnet til selvstudium.

Det faglige innholdet i studiet er oversiktlig og tydelig beskrevet og utdypet med både innhold, omfang, arbeidsformer, læringsutbytte, arbeidskrav, vurderingsform og litteraturliste.

De ulike læringsformene som vil benyttes er blant annet lærerstyrt undervisning, prosjektarbeid, arbeid med undervisning av medstudenter, caseoppgaver, rollespill, diskusjoner og øvelse på relasjonsferdigheter. Utdanningen legger vekt på en «praksisnær pedagogisk tilnærming hvor studenten bruker egen erfaring fra sin arbeidshverdag». Det understrekes at det fordres stor grad av egenaktivitet hos studentene. Tilbyder jobber på tre plan. Det ene er plenumsundervisning, det andre er gruppearbeid og det tredje er individuelt arbeid. Tilbyder bruker læringsplattformen It's Learning. Det legges til rette for opplæring i bruk av denne.

Boklisten som er lagt ved, viser litteraturen som brukes. Det er også beskrevet hvilken litteratur som hører til under hvilken modul i den siste delen av studieplanen.

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen vare i ti uker fordelt over to perioder.

Praksisplassene skal godkjennes av skolen. Det åpnes for mulighet til praksis på egen arbeidsplass.

Vurderingsformene er beskrevet i studieplanen. Det vil gis skriftlig og muntlig tilbakemelding, med en modulprøve som er grunnlag for modulkarakter. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1.

Læringsutbytte er tydelig og oversiktlig for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hver modul (jf. kriterium 7). Se vurderingene under hvert av disse kriteriene.

Tidsbruken er ikke beskrevet under hver enkelt modul, det må tilbyder gjøre. Det samlede omfanget vurderes til å være realistisk i forhold til innholdet i utdanningen. Tilbyder må spesifisere antall uker som brukes på hver modul for å gjøre det mer forutsigbart og tydelig for studentene. Vi vurderer utdanningens omfang på 1523 timer og 60 fagskolepoeng, fordelt på to år på deltid (ett år på heltid), som innenfor rammene av hva fagskoleutdanningen skal og kan være.

De ulike læringsformene og tankene bak er godt beskrevet i studieplanen. Det er i tillegg beskrevet læringsformer og arbeidskrav under hver modul. Dette er med på å gjøre det oversiktlig for studentene. Det kommer ikke frem hvor mye veiledning studenten har krav på enten enkeltvis eller i gruppe, bortsett fra i forbindelse med fordypningsoppgaven. Dette mener vi må være tydelig for studenten og komme frem i studieplanen.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Studieplanen fremstår som oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Den er logisk bygd opp og lett å finne frem i. Modulene henger sammen og bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i modulene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Det er lett for studenten å se i studieplanen om de får det de er lovet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- spesifisere antall uker på hver modul.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives oversiktlig og greit i studieplanen, se kriterium 6.

Det beskrives læringsutbytte for utdanningen som helhet i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne beskrevet forventet læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, se kriterium 2.

Det faglige innholdet i de ulike emnene tar utgangspunkt i målene, og er systematisk listet opp under hovedpunkter i hvert emne.

Studieplanen legger vekt på både psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Vurdering

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler det læringsutbyttet som er satt for utdanningen. Både læringsutbyttet og innholdet i de ulike emnene er detaljert og tydelig formulert. Vi mener det er sammenheng mellom læringsutbytte og innhold i planen.

Innholdet i planen gjenspeiler de utfordringene som er nevnt som begrunnelse for behovet for en slik utdanning.

Innholdet gjenkjennes i læringsutbyttebeskrivelsene.

Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til målene. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Vi opplever at det er samsvar mellom yrkeslivets relevans og etterspørsel, og utdanningens læringsutbytte og innhold.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

10.1.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksisen er obligatorisk, og den skal til sammen vare i ti uker. Praksisperioden er delt i to perioder og skal gjennomføres i løpet av slutten av modul 2 og til modul 6. Vi lurer på om det her er en trykkfeil, og tilbyder mener modul 5?

Tilbyder har ansvaret for å skaffe studentene praksisplasser. Det ligger en liste med oversikt over aktuelle praksisplasser med søknaden. Det er også lagt med samarbeidsavtaler mellom tilbyder og noen praksisplasser. Det gis anledning til praksis på egen arbeidsplass når arbeidsstedet tilfredsstillende faglige kriterier og det gjennomføres et prosjekt.

Studenten skal lage en plan for praksis som skal godkjennes av skolen. Det skal også gjennomføres midtevaluering og sluttevaluering. Studentene må i løpet av praksisperiodene møte begge brukergrupper. Studenten kan ikke ha mer enn 10 % fravær for å få bestått.

Studenten skal ha veileder i praksis som har tilsvarende eller høyere kompetanse enn fagskoleutdanningen. Studenten skal lære å reflektere over egen faglig utvikling og bygge kompetanse i arbeid med de aktuelle brukergruppene.

Vurdering

Læringsutbyttet for praksisperioden er godt og utfyllende beskrevet og samsvarer med det overordnede læringsutbyttet for utdanningen. Denne delen bærer preg av å være gjennomarbeidet, og alle viktige sider av denne delen av studiet er beskrevet. Praksisplassene vurderes som aktuelle og relevante.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder har lagt ved en tabell over undervisningspersonalet som er tilknyttet utdanningen. Tabellen viser at faglærerne har sykepleierutdanning, og flere av dem videreutdanning, lang yrkeserfaring og PPU. En av faglærerne er klinisk sosionom og en har master i helsevitenskap.

Det kommer også frem at de fleste har digital kompetanse i bruk av It's Learning, Office og er nettlærere.

Det ligger også ved en kravspesifikasjon for undervisningspersonalets kompetanse.

Vurdering

Undervisningspersonalet som er tilknyttet utdanningen har relevant utdanning og lang yrkeserfaring. Samlet er det bred kompetanse innen både rus og psykisk helse. Undervisningspersonalet innfrir kravene i kravspesifikasjonen som er lagt ved, både faglig og pedagogisk.

Den digitale kompetansen blant personalet virker å være god.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

10.1.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må

- spesifisere antall uker på hver modul.
- angi hvor mye veiledning studenten har krav på.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

10.2 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 2. januar 2014 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 8. januar 2014.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

10.2.1 Søkerens tilbakemelding

Lukas Fagskole og kurscenter

Til NOKUT

Tilsvaret i forhold til søknad Psykisk helsearbeid og rusarbeid

Vi har gjort endringer knyttet til må-punktene vi har fått tilbakemelding på:

- Spesifisere antall uker på hver modul
- Angi hvor mye veiledning studenten har krav på

Vi har i studieplanens kapittel 4 "Oversikt over innhold" skrevet inn i tabellen antall uker på hver modul samt angitt hvor mye veiledning studenten har krav på. Vi har også skrevet ukene og veiledningstimene inn i studieplanen under hver modul.

Vedlegg: Studieplanen

10.2.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Vi har sett på tilsvaret og hva dere har gjort i forhold til følgende punkter under kriterium 6:

- Spesifisere antall uker på hver modul

- Angi hvor mye veiledning studenten har krav på

Skolen har gjort endringer i tråd med komiteen tilbakemeldinger, og vi vurderer endringene som tilfredsstillende. Studieplanen er oversiktlig og lett å finne frem i.

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

10.3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *miljøarbeid innen rus* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedsundervisning, ved Lukas Stiftelsen, som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 24. august 2013 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for lærestedet Lukas videregående skole og fagskole.

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Sykepleier, Hanne Ekroll, Ullevaal universitetssykehus**

Hanne Ekroll er utdannet sykepleier (1999) og homeopat (2005), og har bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. Hun har blant annet jobbet på A-senteret i Oslo, som har både poliklinisk og døgntilbud for mennesker med rusrelatert problematikk. Her har Ekroll jobbet både med behandling, som koordinator for de sykepleiefaglige tjenestene, og som inntakskonsulent, ansvarlig for vurdering av søknader om behandlingstilbud. I tillegg holdt hun kurs for klientene om avhengighet. Ekroll har også jobbet som avdelingsleder på Abildsø Bo- og rehabiliteringssenter, der hun var ansvarlig for all virksomhet på avdelingen, inkludert slike ting som ansettelser og veiledning av helsefagarbeidere. Siden 2011 har hun jobbet på akutt psykiatrisk avdeling på Ullevaal universitetssykehus.

- **Avdelingsleder Birgitte Bjørngaard, Lukas fagskole og kurscenter**

Birgitte Bjørngaard er utdannet sykepleier (1986) med videreutdanning i stomisykepleie (2000). Hun har praktisk pedagogisk seminar (1990) og studier i Kultur og helse (2004). Etter å ha jobbet som sykepleier i 15 år har hun fått bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. I 2001 begynte hun å jobbe som faglærer i rehabilitering ved Lukas videregående skole. Fra 2004 har hun vært avdelingsleder ved Lukas Fagskole og kurscenter. Dette arbeidet har gitt henne god innsikt i planene for utdanningstilbudene *Miljøarbeid innen rus* og *Psykisk helsearbeid*. I tillegg har Bjørngaard undervist i tverrfaglig samarbeid på Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Birgitte Bjørngaard har ikke vurdert søknaden fra Lukas fagskole og kurscenter. Hanne Ekroll har vurdert denne søknaden sammen med:

- **Lektor Gerd Karin Nylund, Storhamar videregående skole**

Nylund har hovedfag i yrkespedagogikk fra Høgskolen i Akershus, er utdannet sykepleier med videreutdanning innen psykiatrisk sykepleie, sykepleiefaglig veileder, sykepleie til eldre, ledelse, palliasjon og pedagogisk seminar. Hun har arbeidet som sykepleier og etter hvert assisterende sykepleiesjef i Ringsaker kommune, og har siden 1990 vært ansatt som lærer ved grunnutdanning innen hjelpepleie, omsorgsfag, og fagskoleutdanninger innen psykiatri, veiledning og eldreomsorg. Nylund har deltatt i EVUK-prosjektet som er et samarbeidsprosjekt mellom kommune, høyskole og fagskole. Nylund har erfaring som kursleder, utvikling av læreplaner, med høringsarbeid vedrørende fire rammeplaner for utdanning på fagskolenivå, og er hovedtillitsvalgt i NSF.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudene eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Bård Inge Thun koordinerer søknadsprosessen på vegne av NUFHO, og forslaget om sakkyndige ble sendt til ham. NOKUT mottok ikke innvendinger på forslaget til sakkyndige.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om vesentlig endring av godkjente utdanninger

1. Det skal foretas en faglig vurdering av samlet søknader om vesentlige endringer for utdanningene *psykisk helsearbeid, miljøarbeid innen rus og rus- og avhengighetsproblematikk* ved:
  - Campus Kristiania - Ernst G Mortensens Stiftelse, NKS Nettstudier
  - Fagskolen i Kristiansand, Kvadraturen skolesenter
  - Fagskolen i Vestfold
  - Fagskolen Rogaland
  - Fagskolen Telemark
  - Fagskolen Troms
  - NKI AS
  - Rogaland kurs- og kompetansesenter
  - Sørlandets fagskole
  - Nordland fagskole i helse- og sosialfag
  - Lukas Stiftelsen
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere de faglige kriteriene 4, 5, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 og 18.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i:

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56.
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96.
- Kunnskapsdepartementets forskrift om fagskoleutdanning av 01.08.2013 nr. 942.
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009.